

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ประวีณา ราชแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ประวีณา ราชแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2565

ACADEMIC ADMINISTRATIONS OF SMALL SCHOOLS UNDER
CHAIYAPHUM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

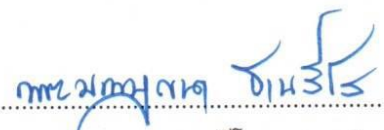
PRAWINA RATCHASAENG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL ADMINISTRATION
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2022

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
ชื่อนักศึกษา : ประวีณา ราชแสง
ชื่อปริญญา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา : การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช : 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก : พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(พระมหาบุญนา ฐานวิโร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์:
ประธานกรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา)

.....
(พระครูสุธีจรรย์วัฒน์, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(พระมหาศุภชัย สุกกิจใจ, ผศ.ดร.)

กรรมการ

.....
(ดร. เอกชาตรี สุขเสน)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Thesis Topic : Academic Administration of Small Schools Under the
Chaiphum Primary Educational Service Area 2
Student's Name : Prawina Ratchasaeng
Degree Sought : Master of Education
Program : Educational Administration
Anno Domini : 2022
Advisor : Phrakru Sutheejariyawathana, Asst.Prof.Dr.

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Education (Educational
Administration)

Dean Faculty of Education

.....
(PhramahaBoonna Thanaveero, Asst.Prof.Dr.)

Thesis Committee:
Chairman

.....
(Asst.Prof.Dr. Pisan Suwannoi)

Member (Advisor)

.....
(Phrakru Sutheejariyawathana, Asst.Prof.Dr.)

Member

.....
(Phrakru Dhammabhisamai, Asst.Prof.Dr.)

Member

.....
(Phramaha Suphachai Suphakicco, Asst.Prof.Dr.)

Member

.....
(Dr. Akchatree Suksen)

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	: การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
ชื่อนักศึกษา	: ประวีณา ราชแสง
ชื่อปริญญา	: ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	: การบริหารการศึกษา
ปีพุทธศักราช	: 2565
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	: พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ของผู้บริหารและครูวิชาการ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ จำนวน 236 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การบริหารวิชาการ / โรงเรียนขนาดเล็ก

ABSTRACT

Thesis Topic : Academic Administrations of Small Schools under
Chaiphum Primary Educational Service Area Office 2
Student's Name : Prawina Ratchasaeng
Degree Sought : Master of Educational Administration
Program : Educational Administration
Anno Domini : 2022
Advisor : Phrakrusutheejarawattana, Asst.Prof.Dr.

The purposes of this research were to; 1) to study level the academic administration of small schools under Chaiphum primary educational service area office 2. 2) to compare the academic administration of small schools under Chaiphum primary educational service area office 2 of administrators and academic teachers the data were collected from administrators and academic teachers altogether 236 by the questionnaire and analyzed the data by percentage, mean, standard deviation, t-test, and f-test.

The research findings revealed as follows:

1. Level the academic administration of small schools under Chaiphum primary educational service area office 2 overall aspect was in the high level. When considered each aspect found that there were 5 sides of the academic administration were in the high level; namely educational curriculum development, measurement evaluation and compare transfer results, research affaire for educational quality development, development of learning processes and the internal supervision administration.

2. To compare the level of practice the academic administration of small schools under Chaiphum primary educational service area office 2 of administrators and academic teachers classified by gender, age, education level and operational experience found that administrators and academic teachers were in the different gender, age and education level have the academic administration in school no different. As for the administrators and academic teachers were in the different operational experience have the academic administration in school different. The academic administration was statistically significant different at 0.05.

Keywords: Academic administration, Small school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ผู้วิจัยได้รับความเมตตาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย ประธานกรรมการสอบ พระครูสุธีจรรย์วัฒน์ ผศ. ดร. อาจารย์ที่ปรึกษา พระครูธรรมมาภิสมัย, ผศ.ดร. พระมหาสุภชัย สุภกิจโจ, ผศ.ดร. ดร. เอกชาตรี สุขเสน ที่เมตตาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ และแก้ไขสิ่งที่บกพร่อง อีกทั้งให้ความกระจ่างในด้านวิชาการเพื่อความสมบูรณ์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ นายอนุชา ขวาทไทย ผู้อำนวยการโรงเรียนสระพังวิทยาคม นางสาวศุภาพิศย์ เปรมียะวงศา ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาชนครรังสิต นายชัชวรากร ขำทิพย์พาที ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเดาหนองไผ่ นายวรารุช สร้อยพิมาย ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมมิตรวิทยา นายอุทัย เกลือสีโท ผู้อำนวยการโรงเรียนสระพังวิทยาคม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือวิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จด้วยดี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่อำนวยความสะดวกด้วยดีเสมอมา ตลอดจนเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาเขตอีสานทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัวและญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใยและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงสำเร็จการศึกษา

คุณงามความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอใช้เป็นเครื่องสักการบูชาคุณพระรัตนตรัย พระคุณของบิดา มารดา ครูอาจารย์ ที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ที่มีคุณค่ายิ่ง และขอแผ่คุณงามความดีนี้แก่เพื่อนมนุษย์และสรรพสัตว์ทุกรูปทุกนามพร้อมทั้งเจ้ากรรมนายเวรทุกภพทุกชาติด้วยเทอญ ขอจงได้รับส่วนแห่งความดีนี้ ทุกท่านเทอญ

นางสาวประวีณา ราชแสง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
1.3 คำถามการวิจัย.....	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....	6
2.2 การบริหารงานวิชาการ.....	16
2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา.....	29
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	39
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	39
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
3.3 การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	41
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.....	45
4.4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.....	49
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	60
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	60
5.2 อภิปรายผล.....	63
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	69
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	78
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	87
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	89
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม.....	95
ภาคผนวก จ ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out).....	97
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล.....	99
ภาคผนวก ช ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา.....	101
ประวัติผู้วิจัย.....	104

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ตารางสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการ..... 19
2.2	ข้อมูลโรงเรียน..... 31
2.3	แสดงขนาดสถานศึกษา..... 31
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 39
4.1	จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 44
4.2	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2..... 45
4.3	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา..... 46
4.4	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน..... 46
4.5	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา..... 47
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้..... 48
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา..... 49
4.8	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวม..... 50
4.9	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ..... 51
4.10	แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ..... 52
4.11	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่..... 53

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
4.12	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	53
4.13	แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	54
4.14	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน.....	55
4.15	แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน.....	56
4.16	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่.....	58
4.17	ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายใน สถานศึกษาจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่.....	58

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	38
5.1	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2.....	67

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าโลกศตวรรษที่ 21 เรียกได้ว่าเป็นยุคเทคโนโลยีดิจิทัล (digital technology) หรือโลกดิจิทัล (digital world) อย่างสมบูรณ์แบบได้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้อย่างจริงจัง กว้างขวางและสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาสังคมโลกให้มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นตัวเร่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรงในโลกปัจจุบัน เช่นเดียวกับด้านการศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก การศึกษาสมัยใหม่ได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเกี่ยวข้องในการบริหารการศึกษา ในปัจจุบันจึงทำให้การจัดเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ตลอดไปจนถึงการวัดและประเมินผล ก็ได้มีเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการปรับตัวทั้งด้านการปฏิบัติและระบบคิดในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษา การบริหารการศึกษาจึงต้องเล็งเห็นความสำคัญต่อการพัฒนาทั้งตัวบุคคลเอง รวมถึงการพัฒนาาระบบองค์กรให้มีความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และการ “พัฒนาคนให้มีคุณภาพ” ก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ถือว่าการสร้างพลเมืองที่เข้มแข็งและสร้างสังคมที่มีคุณภาพ หมายถึง คนจะมีคุณภาพได้นั้น จำเป็นต้องอาศัย “การศึกษา” เป็นรากฐานในการพัฒนา เพราะการศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการพัฒนาคนทุกช่วงชีวิตให้มีความเจริญงอกงามเชื่อมโยงไปกับความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมถึงพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน มีความสามารถในการแข่งขันได้ในยุคเทคโนโลยี สารสนเทศ (Information Technology) และยุคเศรษฐกิจบนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge-based Economy) (นิวัตต์ น้อยมณี, 2562)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นองค์กรหลักในการยกระดับพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสร้างโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีจิตสำนึกของความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดี ตระหนักและรู้คุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมที่ดีงาม มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และตอบสนองต่อทิศทางการพัฒนาประเทศได้เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2556)

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการศึกษาที่สำคัญ มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถมีคุณภาพชีวิตให้พร้อมที่จะทำประโยชน์แก่สังคม ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างเป็นสุขและสร้างสรรค์จรโลงความเจริญก้าวหน้าของสังคมทุกด้าน จึงส่งผลให้การจัดการศึกษาต้องเร่งดำเนินการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (สันติ บุญ

ภิรมย์, 2552) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในปัจจุบันนับว่าโรงเรียนประถมศึกษาามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในนโยบายด้านการศึกษาที่รัฐต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ และทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติกฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ปัจจุบันสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาจำนวน 31,286 โรงเรียน ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - พ.ศ. 2558) ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปี พ.ศ. 2554 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ) ในภาพรวม พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 89.09 มีคุณภาพอยู่ในระดับดี แต่ได้รับรองมาตรฐานคุณภาพเพียงร้อยละ 68.91 และไม่ได้รับรองมาตรฐานถึงร้อยละ 30.09 สถานศึกษาในภาคกลางได้รับการรับรองมาตรฐานสูงสุดร้อยละ 71.18 สถานศึกษาในภาคใต้มีสัดส่วนสถานศึกษาที่ไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานสูงสุดแค่ร้อยละ 31.71 โดยที่สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ ร้อยละ 87.37 ส่วนทางด้านผู้เรียน พบว่า มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์มีสัดส่วนระดับดีมากที่สุด ส่วนที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วนคือ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน และพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา สำหรับสมรรถนะศักยภาพตามความถนัด มีร่างกายสุขภาพที่ดี มีจิตใจที่เบิกบานและมีความสุข สำหรับการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านดี เก่ง มีสุข ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติระหว่างปี พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2552 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการสอบทุกวิชาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ทั้งนี้โดยมีสาเหตุมาจากผู้บริหารสถานศึกษา ครู และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2556)

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กนับเป็นการบริหารที่มีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ จากการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ดำเนินการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาพบจุดอ่อน ด้านการบริหารการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างระหว่างโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ โดยที่โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากยังขาดศักยภาพ ทั้งด้านครู วัสดุ ครุภัณฑ์การพัฒนาวิชาการ รวมทั้งมีความแตกต่างกันทั้งในคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา ซึ่งเกิดจากในโรงเรียนขนาดเล็กไม่สามารถนำนโยบายการศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติได้ครบ ซึ่งสอดคล้องจากผลการสรุปของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การสอน เนื่องจากการขาดแคลนงบประมาณเพื่อจัดหาสื่อและอุปกรณ์การสอน สื่อที่มีอยู่ไม่ตรงกับเนื้อหา ขาดความหลากหลายและทันสมัย นอกจากนี้การศึกษาไทยด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแตกต่างกันตามขนาดของโรงเรียน พื้นที่ตั้งโรงเรียนขนาดใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โรงเรียนใน

กรุงเทพมหานครและภาคกลาง มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และโรงเรียนสาธิตและเอกชนมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดทุกด้าน (พร้อมไฟล์ บัณฑิตวารสาร, 2554)

จากประเด็นกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จะเห็นได้ว่ามีประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการหลายกลยุทธ์ เช่น ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา แต่ด้วยจำนวนนักเรียนที่มากอาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและความไม่ทั่วถึง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ (O-net) ทางการเรียนของนักเรียนต่ำลง (ข้อมูลด้านวิชาการ สพ.ชย 2 ปีการศึกษา 2564) สาเหตุของปัญหาอาจสืบเนื่องมาจากครุชคความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร การวัดผลประเมินผล การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ทำให้คุณภาพการศึกษาต่ำไปด้วย ดังนั้นปัญหาการบริหารงานวิชาการเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและครูที่จะต้องบริหารจัดการและให้บริการในการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การวิจัยในชั้นเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่อ การนิเทศภายในสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การวัดประเมินผล การเรียนการสอน การประกันคุณภาพ การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การช่วยพัฒนาครูให้เกิด ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 เพื่อพัฒนาให้มีคุณภาพดีขึ้นโดยศึกษาจาก ผู้ปฏิบัติ คือ ผู้บริหาร และครูที่รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการ เนื่องจากผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบการบริหารงานวิชาการเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการโดยตรง เพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้จะได้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและผู้เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ของผู้บริหารและครูวิชาการ

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับใด

1.3.2 ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แตกต่างกันหรือไม่

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1.4.1 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.4.2 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.4.3 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.4.4 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนาพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 171 คน และครูวิชาการจำนวน 171 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 342 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารในโรงเรียนเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 118 คน และครูวิชาการโรงเรียนเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 118 คน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย จากการเปิดตาราง Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จังหวัดชัยภูมิ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัยดังนี้

1.6.1 การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการทุกประเภทในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านหลักสูตร ด้านวัสดุและสื่อ ด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้

เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.6.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้มีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.6.3 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนตามสภาพจริง พัฒนาเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน ครูผู้สอนมีกระบวนการและวิธีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง และสามารถเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.6.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร

1.6.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร มอบหมายผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน เผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู

1.6.6 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะช่วยเหลือ การให้คำแนะนำและการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น การให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้ข้อมูลสารสนเทศในการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพในการบริหารงานวิชาการ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ซึ่งได้นำมาใช้เป็นแนวทางการศึกษาดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
- 2.2 การบริหารงานวิชาการ
- 2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียนและเป็นงานหลักที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง จึงจำเป็นต้องเข้าใจถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการ ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ กระบวนการบริหารงานวิชาการ และหลักการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับดังนี้

2.1.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักและภารกิจที่มีความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาโดยตรงเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งมีนักวิชาการและนักวิจัยได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

กฤตยา จุลละมณฑล (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง ภารกิจของสถานศึกษาในการบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภท ตามกระบวนการและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2556) ได้กล่าวถึง ความหมายของงานวิชาการ ไว้ว่าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร กระบวนการถ่ายทอดความรู้ไปสู่กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เรียน การจัดสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาการวัดประเมินผล การประกันคุณภาพ รวมถึงการจัดบรรยากาศเพื่อประโยชน์ ทางวิชาการ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2555) ได้ให้ความหมายของการบริหารวิชาการไว้ว่า การบริหาร งานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชิต บุญเลิศ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานของฝ่ายบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอนที่มุ่ง ผลสูงสุดให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานในภารกิจทุกอย่างของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนให้เกิดผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นจะต้องกำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานวิชาการไว้ให้ชัดเจน ซึ่งเป็นนโยบายนำไปสู่เงื่อนไขของการปฏิบัติงานที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จขององค์กรภายในขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

สันติ บุญภิรมย์ (2552) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ว่า หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกรูปแบบ ที่เกี่ยวข้องกับการสอนหรือการบริหารสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การสนทนาดำเนินไปได้อย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไหลหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดผลรวดเร็วอยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ศิริพร ทาราย (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่สำคัญ มีขอบเขตกว้างขวางครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตร และกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรเป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมทุกชนิด เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดผลประเมินผลด้วย ซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัด ประสพการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการบริหารหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการพัฒนาคุณภาพครู งานด้านการจัดการเรียนการสอน งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนงานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานการวัดและประเมินผลการเรียน

Fry, Ketteridge and Marshall (2009) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานที่กำกับติดตาม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องการเรียนการสอน การทำงานวิจัย การนิเทศติดตาม การบริหารงานวิชาการและการจัดการ ตลอดจนการรักษาความเป็นมืออาชีพทางด้านการจัดการเรียนการสอน

Vick, Furlong and Heiberger (2008) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การวางแผนงานที่ต้องรับผิดชอบ ในการติดตามงานที่เกี่ยวกับวิชาการทั้งหมด ซึ่งเป็นภาระงานที่ใหญ่กว่างานบริหารทั่ว ๆ ไป และเป็นสิ่งที่ได้รับมอบหมายจากองค์กร

Forest and Kinser (2002) ได้ให้ความหมายการบริหารวิชาการว่า เป็นงานที่จะต้อง รับผิดชอบ เกี่ยวกับการบริหารและการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการสอน และการจัดการเรียนรู้

Gorton (1983) กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิด ในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดี มี ประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งได้แก่ งานด้านหลักสูตรการจัดแผนการเรียน การจัดทำตารางการเรียน การสอน การจัดครูเข้าสอน การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรทางด้านวิชาการ การวัดผล และประเมินผล รวมถึงการนิเทศการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานวิชาการทุกประเภทใน สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และการพัฒนา ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านหลักสูตร ด้านวัสดุและสื่อ ด้านการวัดผลและประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาและการพัฒนา สถานศึกษาให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมาตรฐานคุณภาพการศึกษาที่ตั้งไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูผู้สอนจะต้องทำความเข้าใจกับความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ ซึ่งมีนักการศึกษาและ นักวิชาการได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2565) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการไว้สรุปได้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำ ให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของ ครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครูและ ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของ การบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะ พิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือ ทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะ จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น จึง กล่าวได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา

สมบัวคำ ชุมจันทร์ (2555) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า เป็นภารกิจ สำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารวิชาการ ให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีที่สมบูรณ์ที่มีคุณภาพตามที่คาดหวัง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1. การ วางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้ 1. แผนปฏิบัติการงานวิชาการ

ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตร การจัดปฏิทินการศึกษา การรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดขั้นตอนและเวลาในการทำงาน 2. โครงการสอน เป็นการจัตรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องสอนตามหลักสูตร 3. บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบ เวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลักการดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน การจัตตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนแต่ละรายวิชา การจัดชั้นเรียนเป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดส่ง อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอนการจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน การจัดบริการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดซื้อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

ประเทือง สังข์นาค (2552) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจะเป็นงานที่สำคัญสำหรับสถานศึกษาเพราะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของการศึกษา กระบวนการบริหารวิชาการจะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนตั้งแต่การวางแผน การวางแผน การปรับปรุงพัฒนา การจัดดำเนินการสอน การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลประเมินผล รวมถึงการติดตามประเมินผลการศึกษาโดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยอำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าแผนกวิชา ครูอาจารย์ผู้สอน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ

วิภาดา ธาราศรีสุทธิ (2550) ให้ข้อคิดว่า งานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการเป็น กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามที่ กำหนดไว้ในจุดมุ่งหมายของการพัฒนาผู้เรียน

รุ่งรัชชดาพร เวหะชาติ (2550) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2550) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญ ของโรงเรียน มีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการ อย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงาน ปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุดโดยมุ่งประโยชน์ โดยให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถปรับตัวในสังคม มีคุณธรรม มีความ ขยันหมั่นเพียร มีความรู้และทักษะตามศักยภาพ และมีความเป็นพลเมืองดีในระบบประชาธิปไตย

ถวิล อรัญเวศ (2549) กล่าวว่า กรอบบริหารงานวิชาการขั้นพื้นฐานในปัจจุบันแบ่งออกเป็น งานใหญ่ ๆ ได้ 2 งาน คือ งานหลัก ได้แก่ งานวิชาการและงานสนับสนุน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน เพื่อให้การบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดสาระหลักสูตร เพื่อความ เป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็น สมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า การบริหารงาน วิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและ คุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร

รุจิรี ภู่อาระ และจันทธานี สงวนนาม (2548) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง การที่จะตรวจสอบว่าสถานศึกษาใดผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ สามารถดูได้ จาก 1. สถานศึกษามีขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน 2. ผู้บริหารสถานศึกษามี วิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ ๆ ในการพัฒนางาน 3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความตระหนักและ ร่วมกันพัฒนางานวิชาการ 4. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสามารถนำปรัชญาของสถานศึกษาไปสู่การ ปฏิบัติ 5. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วินิจ เกตุขำ (2546) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในยุคปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะมีโอกาสตัดสินใจมากขึ้น ทั้งนี้เป็นไปตามหลักการกระจายอำนาจ ทางการศึกษาที่ให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบการบริหารงานวิชาการ โดยตรง เป็นเรื่องที่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำต้องปรับตัวอย่างมากผู้บริหาร สถานศึกษาต้องรู้ เข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโดยเฉพาะในเรื่องของการบริหาร หลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการ บริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการทั้งด้านหลักสูตร การสอน ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวคิดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน และกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใน ขณะเดียวกันก็ตอบสนองความต้องการ ความสนใจและศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และ ท้องถิ่น รวมทั้งสามารถนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพด้วยการจัดการกระบวนการการเรียนรู้ที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ที่เหมาะสมและการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่พอเพียงเหมาะสม เช่น รัฐบาลจัดสรรงบประมาณและจัดหา Tab Let สำหรับให้นักเรียนได้ใช้เป็นสื่อเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างกว้างขวางก้าวทันความเจริญในยุคโลกาภิวัตน์ อีกทั้งความตื่นตัว การเตรียมความพร้อมทุกด้านโดยเฉพาะด้านการศึกษาของประเทศไทยสำหรับการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2544) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยให้ความสำคัญของงานวิชาการเป็นลำดับแรกและให้ถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องเอาใจใส่และให้ความสำคัญของงานวิชาการก่อนงานอื่น ๆ โดยได้จัดลำดับความสำคัญของงานต่าง ๆ ไว้ดังนี้ 1. งานวิชาการ 2. งานธุรการ การเงิน และพัสดุ 3. งานบุคลากร 4. งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม 5. งานสัมพันธ์ชุมชน

กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารวิชาการว่า สถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภทมีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ ตามระดับและประเภทของการศึกษานั้น คุณภาพที่คาดหวัง หมายถึง คุณสมบัติอันพึงประสงค์ที่จะให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกายและจิตและคุณลักษณะในด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยการกำหนดในหลักสูตร คาดหวังโดยชุมชนและสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษาเอง และคาดหวังโดยตัวผู้เรียน ด้วยเหตุที่มีภารกิจดังกล่าว โรงเรียนจึงต้องพยายามดำเนินงานให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่คาดหวัง การดำเนินงานให้ได้ผลดังกล่าวต้องอาศัยการดำเนินงานที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ อาศัยการทำงานที่เป็นระบบ มีความตระหนักว่าต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอและมีความตั้งใจจริง

Miler (1965) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถานศึกษาและที่สำคัญมากที่สุด ได้แก่ การจัดโปรแกรมการสอนและการปฏิบัติตามโปรแกรม รวมทั้งการวัดผลเพื่อที่จะได้ติดตามการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดบริการในการสอน บทบาทหลักของผู้บริหาร

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจสำคัญอย่างยิ่งของการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องประสานและร่วมมือกันพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลดี มีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตรงตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

2.1.3 กระบวนการบริหารงานวิชาการ

กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินงานเพื่อให้ผลงานมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้มีนักการศึกษาและนักวิชาการ หลายท่านได้ให้ความหมายของกระบวนการบริหารงานวิชาการไว้หลายแนวทางดังนี้

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2565) กล่าวว่า ในการบริหารงานวิชาการจะต้องมีหลักการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหาร ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีข้อความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม 2. มุ่ง

ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด 3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ 4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา 5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

อำนาจ มีสมทรัพย์ (2553) กล่าวว่า กระบวนการการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อนครอบคลุมงานต่าง ๆ เป็นวงกว้างการบริหารงานถ้าจะให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ผู้บริหารและครูต้องทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ ต้องเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และมีการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ

ยุคพันธ์ หวานน้ำ (2555) กล่าวว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการวางแผน (Planning) เป็นขั้นเตรียมการ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปรวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้แล้วจึงหาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ การวางแผนงานวิชาการเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ต่าง ๆ การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็งหาจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงพัฒนาการวิเคราะห์โอกาสและการจัดการเชิงรุกรวมทั้งสิ่งที่ยังเป็นอุปสรรคต่าง ๆ
2. ขั้นการจัดองค์การ (Organizing) ในสายงานวิชาการมีการจัดองค์การและระบบโครงสร้างโดยที่ผู้บริหารมอบความรับผิดชอบให้กับผู้ช่วยหรือรองผู้บริหารให้ทำหน้าที่งานวิชาการและแบ่งงานไปตามลักษณะงานในแต่ละกลุ่มวิชา หมวดวิชา แผนกวิชา ภาควิชา คณะวิชา เป็นต้น อย่างไรก็ตามการบริหารงานวิชาการจะต้องมีคณะกรรมการ หรือสภาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนของหน่วยงานภายใน ดูแล ควบคุม ส่งเสริม ให้การปฏิบัติงานวิชาการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องจัดฝ่ายรับผิดชอบแต่ละงานไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ 1) ฝ่ายทะเบียนและประเมินผล ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการรับนักเรียนหรือผู้เรียน จัดทำทะเบียนผลการเรียนจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา 2) ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์การศึกษาเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในการจัดทำสื่อและอุปกรณ์ บริการเครื่องมือและเทคโนโลยี ห้องปฏิบัติการตามลักษณะวิชา 3) ฝ่ายนิเทศงานวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมพัฒนาศักยภาพอย่าง ต่อเนื่อง โดยการประชุม อบรม สัมมนาจัดระบบควบคุมมาตรฐานและประเมินผล 4) ฝ่ายส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดบริการห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา เป็นต้น
3. ขั้นการจัดดำเนินงาน (Processing) เป็นขั้นดำเนินงานตามแผนและโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การ ผู้บริหารทำหน้าที่คอยกำกับให้คำปรึกษาติดตาม ประเมิน ให้ขวัญกำลังใจ ส่งเสริมให้ปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมให้ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ และผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศงานภายในตามกระบวนการนิเทศ

เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของผลผลิตอีก 4. ขั้นการนิเทศภายใน (Supervising) ในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องอาศัย กระบวนการนิเทศภายใน ซึ่งผู้บริหารต้องควบคุม กำกับติดตาม และประเมินผล พร้อมทั้งให้ขวัญ กำลังใจและกระตุ้นให้บุคลากร ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารทำ กิจกรรมร่วมกับผู้สอนหรือผู้ปฏิบัติงานการนิเทศภายในมีความหมาย รวมถึงการนิเทศเรื่องหลักสูตร และการสอนโดยการพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพสูงขึ้น และเป้าหมายที่ต้องการคือคุณภาพของ ผลผลิต ดังนั้นกระบวนการนิเทศภายใน ได้แก่ การค้นหาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ (Need assessment) การเลือกและกำหนดทางเลือก (Alternative forecasting) การใช้ข้อมูลข่าวสาร (Information) การปฏิบัติตามแผน (Doing) การประเมินผล (Evaluation) และการให้ขวัญกำลังใจ (Reinforcement) 5. ขั้นการประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นการตรวจสอบความก้าวหน้า ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนางานวิชาการเป็นระยะ ๆ เป็นการตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ว่ามีปัญหา มีความสำเร็จหรือไม่มีอุปสรรคอะไรบ้างที่ต้องแก้ไข ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขอย่างไร โดยการประเมินทั้งตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิต และสภาพบริบททั่วไปเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานครั้งต่อไป

กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวถึงกระบวนการบริหาร แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ 1. การวางแผนพัฒนาหรือการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นการวางแผนที่มีพื้นฐาน มาจากสภาพที่เป็นปัญหาหรือความต้องการที่จะพัฒนางาน และกำลังงบประมาณในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ 1. การกำหนดวิสัยทัศน์ 2. การกำหนดภารกิจหรือพันธกิจ 3. การกำหนดจุดมุ่งหมาย 4. การกำหนดกลยุทธ์ 5. การกำหนดแผนงาน/ โครงการ การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยงานต่อไปนี้ 1. การจัดองค์กรหรือจัดบุคลากรเข้ารับผิดชอบงาน ได้แก่ การกำหนดหัวหน้างาน/ หัวหน้าโครงการผู้ดำเนินงานและภารกิจของผู้รับผิดชอบ 2. การสั่งการหรือมอบหมายงาน 3. การควบคุมงาน 4. การติดตามกำกับ 5. การประสานงาน 6 การนิเทศงานการประเมินผลการปฏิบัติตามแผน เพื่อตรวจสอบว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ประกอบด้วยงานดังต่อไปนี้ 1. การประเมินระหว่างการทำงาน 2. การประเมินเมื่อสิ้นสุดงาน 3. การรายงาน

สรุปได้ว่า กระบวนการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยการกำหนดนโยบายการวางแผนงานเพื่อไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษาโดยมีการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นสุดกระบวนการ

2.1.4 หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์เทคนิควิธีการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยอาศัยหลักการและกระบวนการ การบริหารงานวิชาการ นับเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา สถานศึกษาจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการที่จะสร้างนักเรียน ให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และคุณสมบัติตามที่ต้องการ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้นในหลักการเบื้องต้นของการบริหารจึงต้องมีความชัดเจนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

จรรณี แก้วเอี่ยม (2556) กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการในการ บริหารงานวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจของสถานศึกษา จะต้องมีการและวิธีการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวใน

การบริหารของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาต้องยึดหลักในการ ทำงานโดยเฉพาะหลักการ บริหารงานวิชาการเป็นแนวคิด เพื่อปฏิบัติไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องมี หลักการที่สำคัญ ๆ 3 ประการ ดังนี้

หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality Management) เป็นการบริหารงานเพื่อนำไปสู่ความ เป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัดคือผลผลิตและกระบวนการเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ พัฒนาศักยภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคมใน ระดับสากลมากขึ้น โดยอาศัยกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การ ตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ

หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการบริหารได้ พัฒนามาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอตลอดเวลา โดยทุกคนในหน่วยงานมีส่วนร่วมเสนอแนะปรับปรุงและ พัฒนา หลักการมีส่วนร่วมต้องการให้ทุกคนได้ร่วมกันทำงานซึ่งลักษณะของงานวิชาการต้องอาศัย ความร่วมมือจากหลายฝ่าย อาจดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการวิชาการ ซึ่งจะมีเป้าหมายการ ทำงานร่วมกัน นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพได้มากขึ้น การมีส่วนร่วมต้องเริ่มจาก การรวมคิด รวมทำ และรวมประเมินผลเพราะในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารไม่สามารถทำคนเดียวได้ ต้องอาศัย ความรู้ความสามารถของบุคลากร นั่นคือ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากร ทั้งในการร่วมคิด วางแผนการทำงาน ร่วมปฏิบัติเพื่อนำ ไปสู่การบรรลุเป้าหมาย ร่วมกันหลักการ 3 องค์ประกอบ (3-E's) ได้แก่

1. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตาม ขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรในขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ มีประสิทธิภาพเน้นไปที่กระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุ วัตถุประสงค์มากที่สุด

2. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Output) ตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถ มีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้งการ คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ อย่างไรก็ตามมักใช้คำสองคำนี้ควบคู่กันคือมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3. หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลังหรือ แรงงานน้อยโดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหารแต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุน ในทางวิชาการจึงต้องคำนึงถึงความประหยัดเช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะใช้กลวิธีอย่างไรในการบริหาร เพื่อพัฒนาคุณภาพโดยอาศัยความประหยัดบุคลากร งบประมาณ วัสดุและเทคโนโลยี และใช้เวลา น้อยอีกด้วย

หลักการความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของ วิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและการวิจัย เป็นต้น หลักการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญก่อให้เกิด ลักษณะความเป็นวิชาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ดังนั้น การบริหารงานวิชาการจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการต่าง ๆ เพราะด้านการบริหารการศึกษามีหลักและ กระบวนการในการดำเนินการ จึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับหลักการของศาสตร์ ในสาขาวิชา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการนั้นมีหลักการบริหารคือ

1. หลักแห่งประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือนักเรียนนักศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ลาออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด
2. หลักแห่งประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ นั่นคือนักเรียนนักศึกษามีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะคุณภาพและการจัดการได้ การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาและมีขอบข่ายค่อนข้างกว้างขวาง หลักการบริหารงานวิชาการจะแบ่งเป็นขั้นตอนของกระบวนการการบริหารงานวิชาการ ดังนี้
  1. ขั้นตอนดำเนินการ จะเป็นการกำหนดนโยบายและวางแผนงานด้านวิชาการ โดยมีงานต่อไปนี้
    - 1) จัดทำแผนงานวิชาการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
    - 2) จัดสภาพงานวิชาการและวิธีการทำงาน
    - 3) จัดครูอาจารย์เข้าสอน
    - 4) จัดทำโครงการสอน
    - 5) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน
    - 6) จัดตารางสอน
    - 7) ปฐมนิเทศนักเรียน
    - 8) การลงทะเบียนเรียน
  2. ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นขั้นที่จัดดำเนินงาน รวมทั้งการควบคุมดูแลให้ปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ให้
    - 1) การดำเนินงานการสอนตามหลักสูตร โดยการดูแลให้การสอนเป็นไปตามโครงการสอนแต่ละวิชา เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ
    - 2) การดำเนินเกี่ยวกับกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดโครงการสอนซ่อมเสริม โครงการส่งเสริมเด็กเรียนดี โครงการส่งเสริมการค้นคว้าด้วยตนเอง การจัดชุมนุมต่าง ๆ ลูกเสือและเนตรนารี มีการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ตลอดจนการให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จัดให้มีห้องสมุดโรงเรียนเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้า
    - 3) งานเกี่ยวกับการบริการการส่งเสริมให้มีการให้บริการเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการสอนและอุปกรณ์ต่าง ๆ มีการจัดรวบรวมเอกสาร คำสอน คู่มือครูรวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่การจัดหาอุปกรณ์ เป็นต้น
    3. ขั้นส่งเสริมและติดตามผลด้านวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริม ปรับปรุงพัฒนาและประเมินผลงานด้านวิชาการ ดังนี้
      - 1.) ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ปรับปรุงตนเองด้านวิชาการ
      - 2.) สนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามแนวทางวิชาการ ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและนโยบายที่เหมาะสมกับโรงเรียนและสามารถนำไปปฏิบัติได้
      - 3.) ริเริ่มและสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานด้านวิชาการ
      - 4.) จัดบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา เช่น การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทางด้านวิชาการ
      - 5.) จัดให้มีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ
      - 6.) จัดตั้งคณะกรรมการทางวิชาการขึ้น ลักษณะขณะอาจจัดรวมกันเป็นคณะครูในแผนกเดียวกัน มาร่วมกันทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
      - 7.) ส่งเสริมให้จัดตั้งชุมนุมหรือชมรมทางวิชาการ เพื่อจัดกิจกรรมและเผยแพร่งานด้านวิชาการ
      - 8.) ส่งเสริมให้มีการเข้าร่วมประชุมสัมมนาฝึกอบรม เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ
      - 9.) ส่งเสริมให้ศึกษาต่อเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร (2550) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ต้องอาศัยหลักการและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ยึดหลักในสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรการศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูผู้บริหารผู้ปกครองและชุมชนร่วมด้วย
2. มุ่งส่งเสริมการศึกษาให้จัดการกระบวนการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนด

หลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้ 4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น 5. มุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา (2547) ได้เสนอประเด็นสำคัญที่ผู้บริหารต้องคำนึงถึงหลักในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ไว้ดังนี้ 1. หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้วยความสำคัญของการบริหารงานวิชาการที่เปรียบเสมือนหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เป็นงานที่ต้องมีส่วนร่วมสัมพันธ์กับงานของสถานศึกษาทั้งระบบ โดยมีหลักสูตรแกนกลางซึ่งนำการทำงานของทุกฝ่ายของสถานศึกษา 2. การสร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ การบริหารสถานศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้ามีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์เชิงบริหารเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนที่ต้องร่วมกันทำงานเป็นทีม 3. เปลี่ยนภาพลักษณ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากผู้ที่คอยสั่งการเพียงอย่างเดียว เป็นผู้นำที่ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุน และเชิญชวนผู้ร่วมงานทุกคนปฏิบัติงานเต็มความสามารถด้วยความศรัทธาในงานที่ทำ

Bruce (1978) ได้ให้หลักการในการบริหารงานวิชาการไว้ ได้แก่ 1) หลักแห่ง ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การได้ผลผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่เพิ่มการลงทุน นั่นคือ นักเรียน สามารถสำเร็จการศึกษาตามกำหนดของหลักสูตรโดยไม่ออกกลางคัน เรียนเกินเวลาและช้ากว่ากำหนด 2) หลักแห่ง ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ผลผลิตได้ตามจุดหมายที่วางไว้ นั่นคือ นักเรียนมีคุณภาพตามจุดหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถทักษะคุณธรรมและการจัดการได้ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถดำเนินการบริหารงานวิชาการได้ตามภาระงานที่กฎกระทรวงศึกษาธิการ และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ยกเว้นภาระงานดังต่อไปนี้ มิใช่อำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ 1) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 2) การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 3) การคัดเลือกหนังสือและแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษาส่วนการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สถานศึกษาประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สองสามารถดำเนินการบริหารงานวิชาการได้ทุกรายการตามภาระงานที่กฎกระทรวงศึกษาธิการ และตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเช่นกัน

สรุปได้ว่า หลักการบริหารงานวิชาการ เป็นแนวคิดเพื่อให้การปฏิบัติดำเนินไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องใช้ทั้งหลักที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมุ่งเน้นถึงคุณภาพของเป้าหมายหลัก คือ ผู้เรียน นอกจากนี้ผู้บริหารยังต้องคำนึงถึงบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในกระบวนการบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมทั้งด้านความคิดและการปฏิบัติในการบริหาร ส่งเสริม สนับสนุน และดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงทุกคน

2.2 การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจของงานบริหารสถานศึกษา และเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน ที่ก่อให้เกิดประโยชน์และส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งมีนักวิชาการได้จัดแบ่งไว้ ดังนี้

รัชนิย์ สีหะวงษ์ (2558) สรุปรายชื่อของงานบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ไว้ 9 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) ด้านการนิเทศการศึกษา 8) ด้านการแนะแนวทางการศึกษา 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนรวมทั้งหมดยุคมี 9 ด้าน 1. การวางแผนงานวิชาการ 2. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 3. การบริหารการจัดการเรียนรู้ 4. การนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน 5. การวัดผลประเมินผลการเรียน 6. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ 9. การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2551) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการ 12 ด้าน ดังนี้ 1. งานพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. งานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. งานพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา 6. งานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7. งานนิเทศการศึกษา 8. งานแนะแนวการศึกษา 9. งานพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10. งานส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11. งานประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการสถานศึกษาและองค์กรอื่น 12. งานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจงานและแนวปฏิบัติปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้ ดังนี้ 1. การวางแผนงานด้านวิชาการ 2. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น 3. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 6. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 9. การนิเทศการศึกษา 10. การแนะแนว 11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น 14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา 15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา 16. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา 17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548) ได้แบ่งขอบข่ายงานวิชาการไว้เป็น 4 ประการ คือ 1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายละเอียดของงาน 2. การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและ

การส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพ 4. การวัดและประเมินผล กระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2548) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ด้าน ดังนี้ 1. เรื่องความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2. เรื่องการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน 3. เรื่องกิจกรรมนักเรียนและการบริหารกิจกรรมนักเรียนให้ตอบสนองหลักสูตรและเสริมสร้างหลักสูตรให้เป็นผลสมบูรณ์ 4. เรื่องสื่อการเรียนการสอนและกิจกรรมห้องสมุดเพื่อการส่งเสริมการเรียนการสอนตามหลักสูตรเพื่อเสริมพัฒนาการของนักเรียนตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเพื่อเสริมความทันสมัยทางวิชาการแก่ครู 5. เรื่องการวัดผลการประเมินผลการเรียนรู้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2545) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1. หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร 2. การวิจัยในชั้นเรียน 3. การสอนซ่อมเสริม 4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร 5. การนิเทศภายในสถานศึกษา 6. การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2545) ได้เสนอแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นำเสนอขอบข่ายภารกิจของงานในด้านการบริหารวิชาการไว้ 8 ด้าน ดังนี้ 1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3. การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 4. การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 5. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ 7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้กำหนดขอบข่ายของงานวิชาการ ไว้ดังนี้ 1. การบริหารหลักสูตร 2. การบริหารการเรียนการสอน 3. การบริหารการประเมินผลการเรียน 4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ 6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา 7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ 8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ 9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

จิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์ (2544) กล่าวว่า งานวิชาการมีขอบข่ายที่กว้างขวางและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับงานบริหารด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน เทคนิค และหลักการบริหารจึงอาจจะมีความแตกต่างกันในรายละเอียดของงาน แต่หลักการสำคัญที่ควรนำไปปฏิบัติงานบริหารวิชาการอาจสรุปได้ ดังนี้ 1. จัดทำแผนงานวิชาการที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับหลักสูตร แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและนโยบายของรัฐ 2. จัดตั้งคณะกรรมการวิชาการของโรงเรียน 3. กระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติ 4. ริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนางานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ 5. จัดทำโครงการพัฒนาครูขึ้นในโรงเรียน 6. ส่งเสริมสวัสดิภาพ สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน 7. มีการนิเทศติดตามและประเมินผลงาน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ จากนักวิชาการ 10 ท่าน เมื่อนำมาสังเคราะห์ตารางการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน จึงได้ตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางสังเคราะห์การบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งอ้างอิงที่ใช้ในการสังเคราะห์										
	รัชสมัย สีพระวอ (2558)	สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554)	ชุมศักดิ์ อิทธิรัช (2551)	กระทรวงศึกษาธิการ(2550)	ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548)	อุทัย บุญประเสริฐ (2548)	จันทร์พรานี สงวนนาม (2545)	สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา (2545)	กมล ภูประเสริฐ (2544)	จิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์ (2544)	ความถี่
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√	10
2. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	√	√	√	√	√	√		√	√	√	9
3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	√	√	√	√			√	√	√		7
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	√	√	√	√			√	√		√	7
5. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	√	√	√	√			√		√	√	7
6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	√	√	√	√			√	√			6
7. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา				√	√	√			√		4
8. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ		√		√	√						4
9. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ		√	√	√				√			4
10. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	√	√	√	√				√			4
11. การพัฒนาและส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้	√		√	√				√			3
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่น			√	√							2
13 งานแนะแนว	√		√	√							2
14. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ				√						√	2
15. สื่อการสอน						√					2
16. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ								√			1
17. การคัดเลือกหนังสือ เพื่อใช้ในสถานศึกษา				√							1

จากตารางสังเคราะห์ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาจากทัศนะของนักวิชาการ พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มี 17 ตัวบ่งชี้ สรุปได้ว่า มีตัวบ่งชี้ 5 ด้าน ที่มีความถี่สูง จำนวน 7-10 ความถี่ คือ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4. งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาชั้นมัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยจึงสรุปตัวแปรออกมาทั้ง 5 ด้าน และได้นำมาเป็นแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่จุดหมายของการศึกษา ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปด้วยดี ทั้งตัวผู้เรียนเองและช่วยให้ครูมีทิศทางในการนำหลักสูตรไปใช้ งานหลักสูตรจัดเป็นแผนที่ทำงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนภายใต้ การสนับสนุนของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารกับการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) การบริหารหลักสูตร หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจหาทางเลือกทางการเรียนการสอนให้เหมาะสม เพื่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการเรียนการสอนไปในทางที่ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสถานศึกษา โดยผู้เกี่ยวข้องของทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูอาจารย์ได้ร่วมมือกัน เปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องได้เกิดความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (2551) ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติกระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวถึงการพัฒนหลักสูตรไว้ ดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สาระแกนกลางกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม 4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม 5. นิเทศการใช้หลักสูตร 6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร 7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม งานหลักสูตรจัดเป็นแผนที่ทำงานของสถานศึกษาในการที่จะพัฒนาผู้เรียนภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหาร ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ ความหมายของการจัดการ

หลักสูตรสถานศึกษา ขอบข่ายของการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารกับการจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้มีแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ ดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สารระแกนกลางของ กระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น 2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมและประเมินสถานภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. จัดโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันและระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษา (2546) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง กระบวนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่นำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน สามารถพัฒนาความรู้ เจตคติและทักษะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

Taba (1992) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่แปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร"

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้มีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

การบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพนั้น การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการนำมาซึ่งคุณภาพการศึกษาของนักเรียน ถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ช่วยพัฒนาการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพราะผลที่มาจากการวัดและ การประเมินผลการศึกษาจะทำให้ทราบผลว่า การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ดังนี้

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ (2555) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสิน ผลการเรียนรู้ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะ เป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและ สารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ การจัดการ เรียนการสอนดำเนินการ โดยครูผู้สอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนภายใต้การสนับสนุนของผู้บริหาร ทั้งนี้ ผู้วิจัย จึงได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยนำเสนอแยกเป็นประเด็น สำคัญ ได้แก่ ความหมายของการวัดผลและประเมินผล ขอบข่ายการวัดผลและประเมินผล และ บทบาทของผู้บริหารกับการวัดผลและประเมินผล การวัด คือ การกำหนดตัวเลขให้กับวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ หรืออาจใช้เครื่องมือไปวัดเพื่อให้ได้ตัวเลข แทน คุณลักษณะต่าง ๆ

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ (2551) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การนำเอาข้อมูลต่าง ๆ ที่ ได้จากการวัดรวมกับการใช้วิจารณ์ญาณของผู้ประเมินมาใช้ในการตัดสินใจ โดยการเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ เพื่อให้ได้ผลเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งการวัดและประเมินผล คือ กระบวนการวัดผลการเรียนรู้ตาม แนวทาง 3 ประการคือ วัดครบถ้วนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้จริง วัดได้ตรงความเป็นจริง และวัด พฤติกรรมที่แท้จริงที่แสดงออกซึ่งความสามารถของผู้เรียน การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การ ประเมินโอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติงานที่เหมือนการปฏิบัติงานในชีวิตจริงมีเวลาเพียงพอสำหรับวางแผน การลงมือทำงาน จนได้งานที่เสร็จสมบูรณ์มีโอกาสประเมินผลการทำงานด้วยตนเองและมีการปรึกษา ร่วมกับผู้เรียน ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลายมีการตัดสินใจ โดยใช้เกณฑ์หรือมาตรฐานเดียวกัน การ พิจารณาพฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียน โดยครูนำมาใช้ตัดสินใจการเปลี่ยนแปลง ของนักเรียนอันเนื่องมาจากการสอนของครู และเพื่อนำมาใช้พิจารณาขยายผลการเปลี่ยนแปลง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับ สถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้ 1. การประเมินระดับชั้น เรียน เป็นการวัดและประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการจัด การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและ สม่่าเสมอในการจัดการเรียนการสอน ใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย เช่น การซักถาม การ สังเกต การตรวจการบ้าน การประเมินโครงการ การประเมินในงาน ภาระงานแฟ้มสะสมงาน การใช้ แบบทดสอบ ฯลฯ โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมินในกรณีที่ไมผ่านตัวชี้วัดให้มีการสอนซ่อมเสริม การประเมินระดับชั้น เรียนเป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนมีพัฒนาการความก้าวหน้าในการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด มีสิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาปรับปรุงและ ส่งเสริมในด้านใด นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลให้ผู้สอน ใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนของตนด้วย ทั้งนี้โดย สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด 2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่ สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ เพื่อให้ได้ ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามเป้าหมายหรือไม่ ผู้เรียนมีจุดพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาเปรียบเทียบกับ

เกณฑ์ระดับชาติผลการประเมินระดับสถานศึกษาจะเป็นข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการปรับปรุงนโยบาย หลักสูตรโครงการ หรือวิธีการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน 3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามภาระความรับผิดชอบ สามารถดำเนินการโดยประเมินคุณภาพผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนด้วยข้อสอบมาตรฐานที่จัดทำและดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษาหรือด้วยความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดในการดำเนินการจัดสอบ นอกจากนี้ ยังได้จากการตรวจสอบทบทวนข้อมูลจากการประเมินระดับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา 4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียน ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ ข้อมูลการประเมินในระดับต่าง ๆ ข้างต้นเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการตรวจสอบ ทบทวนพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นภาระความรับผิดชอบของสถานศึกษาที่จะต้องจัดระบบดูแล ช่วยเหลือ ปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพบนพื้นฐานความแตกต่างระหว่างบุคคลที่ จำแนกตามสภาพปัญหาและความต้องการ ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนทั่วไปกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ กลุ่มผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาด้านวินัยและพฤติกรรม กลุ่มผู้เรียนที่ปฏิเสธโรงเรียน กลุ่มผู้เรียนที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มพิการทางร่างกายและสติปัญญา เป็นต้น ข้อมูลจากการประเมินจึงเป็นหัวใจของสถานศึกษา ในการดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนได้ทันทั่วถึง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและประสบความสำเร็จในการเรียน

ทรงเพชร ใจทน (2551) กล่าวว่า สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการศึกษาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่เป็นข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน การวัดผลการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพราะผลจากการวัดผลจะเป็นพื้นฐานการตัดสินใจของครูผู้สอน เพื่อใช้ปรับปรุงวิธีการแนะแนวหลักสูตร แบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจน การจัดระบบการบริหารทั่วไปของโรงเรียน โรงเรียนที่ต้องปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลการศึกษาให้มากขึ้น การบริหารการประเมินผลสิ่งที่ควรทำ และเป็นสิ่งควรตระหนักให้มาก คือ การที่มีเด็กนักเรียนได้เรียนรู้และได้สัมผัสกับการปฏิบัติจริง ๆ ซึ่งจะมีการประเมินในสิ่งที่จริงหรือเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยไม่ต้องมีการสร้างเงื่อนไขหรือสร้างสถานการณ์ขึ้นมาใหม่เพื่อใช้ในการประเมิน อาศัยความร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน เพราะการประเมินผลตามสภาพจริงไม่มีสิ่งใดเป็นความลับ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด

เป้าหมายหรือมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ที่จะประเมินผู้เรียน มีแรงจูงใจที่จะไปให้ถึงเป้าหมายอย่างเต็มศักยภาพ ผู้สอนเป็นฝ่ายสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถประเมินตนเองได้ การบริหารงานการประเมินผลการเรียน มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้ 1. การวิเคราะห์มาตรฐานหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพิจารณาการเตรียมการขั้นต่อไป 2. การกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ เตรียมการสร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการที่เป็นระบบ ในวันนี้ควรกำหนดช่วงเวลาในการประเมิน การเรียนรู้ระหว่างดำเนินการสอน การประเมินผลปลายภาคเรียนและปลายปีด้วย เพื่อความสะดวกในการสังเกตการปฏิบัติงานของผู้เรียนและรวบรวมผลงานของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าหรือพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน ขอบข่ายงานวัดผลและประเมินผล ดังนี้ 1. การประเมินผลระดับชั้นเรียน เป็นหน้าที่สำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องประเมิน ผู้เรียนในแต่ละรายวิชา เพื่อรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยใช้วิธีการที่หลากหลายและควรทำอย่างต่อเนื่องควบคู่กันไปกับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2. การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้เป็นรายชั้นปี และช่วงชั้นของสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ เพื่อนำผลการประเมินไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีที่ผู้เรียนจะต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมและจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้ด้วย 3. การประเมินผลระดับชาติ สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในที่สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นเข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดข้อมูลที่ได้จากการประเมินจะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

Gay (1999) ให้ความหมายว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่มีระบบในการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตัดสินว่าอยู่ในระดับใด บรรลุจุดประสงค์หรือมีผลสัมฤทธิ์แค่ไหน และเพื่อการตัดสินใจ

เสนอ ภิรมย์จิตรผ่อง (2542) ให้ความหมายว่า การประเมินผล เป็นกระบวนการสังเคราะห์สารสนเทศที่รวบรวมมาจากแหล่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการประเมิน แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อใช้ในการตัดสินคุณค่าหรือทางเลือกของสิ่งที่ประเมินนั้นหรือเพื่อนำมาตีค่าเป็นความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

Ebel and Frisbie (1986) ให้ความหมายว่า การประเมินผลเป็นการตัดสินเกี่ยวกับคุณภาพหรือคุณค่าของวัตถุสิ่งของโครงการ ศึกษาพฤติกรรมการทำงานของคนงานหรือความรู้ความสามารถของนักเรียน ฉะนั้นการประเมินผลจึงเป็นกระบวนการของการตัดสินคุณค่า

สรุปได้ว่า การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียนตามสภาพจริง พัฒนาเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน ครูผู้สอนมีกระบวนการและวิธีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง และสามารถเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2.2.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนการสอน เป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน จัดโปรแกรมการศึกษา โดยมุ่งที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนของนักเรียนเป็นหลัก ให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งตรงตามจุดมุ่งหมาย การศึกษาที่ต้องเน้นไปที่ตัวเด็กซึ่งเป็นผลผลิตของสถานศึกษา หากสถานศึกษาใดมีงานวิชาการก้าวหน้า สถานศึกษาก็จะมีชื่อเสียงเป็นที่นิยมเป็นที่ยอมรับ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนการสอน ดังนี้

เกษม วัฒนชัย (2555) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีดังนี้ 1) บุคคลที่จะเรียนรู้สามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้ หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่แล้ว 2) บุคคลที่จะเรียนรู้ได้เฉพาะในสิ่งที่เขาสนใจหรือที่เขาต้องการ 3) พัฒนาความคิดไปพร้อม ๆ กับกระบวนการเรียนรู้ 4) การเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด คือ การเรียนรู้ในวิธีการและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ณัฐธนพล ปะจัน (2554) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีการดำเนินการ ดังนี้ 1. เน้นการเรียนการสอนตามสภาพจริง 2. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถสรุปและสร้างองค์ความรู้ใหม่ขึ้นได้จากข้อมูลที่มี 3. นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ครูเป็นเพียงแหล่งข้อมูลหนึ่งจากหลาย ๆ แหล่ง และเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน 4. เน้นการปฏิบัติที่ควบคู่ไปกับหลักการและทฤษฎี 5. เน้นวิธีการสอนจากการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบ 6. ส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดมากกว่าการค้นหาคำตอบที่ตายตัวเพียงคำตอบเดียว 7. ถือว่ากระบวนการเรียนรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเพียงพอที่จะสร้างองค์ความรู้ใหม่ 8. ใช้กระบวนการกลุ่มการเรียนรู้ร่วมกันและเรียนรู้ด้วยตนเอง

ดอกฝ้าย ทศเกตุ (2553) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โรงเรียนควรมีการดำเนินการ ดังนี้ 1. รวบรวม วิเคราะห์ การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. มีการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมการในเรื่องเทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ทันสมัย ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้พร้อมรวมถึงการสำรวจจัดหาสิ่งที่ขาดแคลนต่อไป 3. การกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้หรือรายวิชา และตามแนวคิดในปัจจุบันต้องมีการประเมินตามสภาพจริง เป็นการประเมินที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าทดลองปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ประเมินจากผลที่เกิดขึ้นเนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลไม่สามารถประเมินโดยใช้แบบทดสอบ เดียวกันได้ ประกอบกับในแต่ละหน่วยการเรียนรู้รายวิชามีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ การประเมินจึงต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ นั้น ๆ ด้วย 4. การจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในแต่ละคน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรสถานศึกษาจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะบูรณาการอยู่แล้ว ฉะนั้น ครูผู้สอนแต่ละคนสามารถนำเอาผลงานมาใช้ในการจัดทำแผนการสอนเชิงบูรณาการได้โดยตรง 5. มีการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือแผน การจัดการเรียนรู้โดยมีการตรวจเยี่ยมชั้นเรียนหรือประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ 6. การร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน

โดยการนิเทศใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน การแสวงหาความช่วยเหลือจากแหล่งต่าง ๆ นอกสถานศึกษา

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2552) ให้ความหมายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การจัดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของตนเองและได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่

สุมาลี จันทรชะลอ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการเรียนการสอน เป็นการดำเนินการหรือจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดการเรียนการสอนจะเกิดประสิทธิภาพ ผู้สอนจะต้องจัดทำแผนการสอนเป็นอย่างดีและดำเนินการสอนตามแผนการสอนที่เตรียมไว้

สรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร

2.2.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเป็นภารกิจหนึ่งที่สำคัญของสถานศึกษา ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) กล่าวไว้ว่า แนวทางในการปฏิบัติการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีดังต่อไปนี้ 1. ศึกษา วิเคราะห์วิจัย การบริหาร การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา 2. ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ 3. ประสานความร่วมมือในการศึกษาวิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา ครอบครัวยุคใหม่ หน่วยงานและสถาบันอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) กล่าวไว้ว่า ผลการประเมินผู้เรียนจะทำให้ครูได้ข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนและคิดหาวิธีการที่จะพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเป็นระบบ ได้แก่การนำการวิจัยมาใช้เพื่อการแก้ปัญหาที่เรียกว่า “การวิจัยในชั้นเรียน” ลักษณะของงานวิจัยในชั้นเรียน มีดังต่อไปนี้ 1. ปัญหาการวิจัยเกิดจากการทำงานในชั้นเรียนที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ 2. ผลจากการวิจัยเป็นสิ่งที่ครูสามารถนำไปพัฒนาการเรียนการสอน 3. การวิจัยในชั้นเรียนดำเนินไปพร้อมกับการเรียนการสอน

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ (2545) กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน คือการวิจัยที่ทำโดยครูผู้สอนในห้องเรียน เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เป็นการศึกษาวิจัยที่ต้องทำอย่างรวดเร็ว นำผลไปใช้

พื้นที่และสะท้อนข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของตนเองและกลุ่มเพื่อนร่วมงานได้แลกเปลี่ยนความคิดเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

ประเวศ วะสี (ศิริกาญจน์ โกสมภ และดารณี คำวังนัง. 2545 : 18; อ้างอิงจาก ประเวศวะสี. 2536. การศึกษาชาติกับภูมิปัญญาท้องถิ่น : ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. หน้า 76.) กล่าวไววการวิจัยเป็นการหาคำตอบ หรือเพื่ออธิบายสิ่งที่เป็นปัญหาหรือสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้ความรู้ใหม่ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเกิดประโยชน์แกตนเองการวิจัยสำหรับการฝึกให้เด็กคิดคือการทำโครงการในรูปแบบต่าง ๆ การวิจัยเป็นการหาปัญหาเพื่อนำมาแก้ปัญหา นั้น ๆ ให้เกิดการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น และการวิจัยที่มีความจำเป็นสำหรับครูผู้สอนที่สอนอยู่ในชั้นเรียนนั้นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับครูผู้สอน เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือการวิจัยในชั้นเรียน

กมล ภูประเสริฐ (2545) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้ 1. การทำความเข้าใจและส่งเสริมให้มีการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของผู้เรียน 2. การร่วมกันกำหนดประเด็นปัญหาที่เป็นข้อขัดข้องร่วมกันในสถานศึกษา 3. การควบคุมดูแลและส่งเสริมการดำเนินการวิจัยที่ได้กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา หมายถึง การประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร มอบหมายผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน เผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู

2.2.5 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

การนิเทศภายในเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่แสดงถึงคุณภาพในการจัดการศึกษา และเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องหรือข้อต่อยบางประการที่อาจจะเกิดขึ้นในระบบการศึกษา ให้ได้รับการแก้ไข การนิเทศเป็นการชี้แนะช่องทางพัฒนาการศึกษา โดยมีการติดตามอย่างใกล้ชิด มีนักวิชาการหลายท่านได้เห็นความสำคัญและให้ความหมายเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ดังนี้

กรองทอง จิระเชษฐกุล (2550) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนหมายถึง การปฏิบัติงานร่วมระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน ในการปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ เพื่อส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดการนิเทศภายในโรงเรียน มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษามาก เนื่องจากมีความเชื่อพื้นฐานว่าผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศต่างก็อยู่ในโรงเรียน สามารถวิเคราะห์ผลการจัดการเรียนการสอนเพื่อหาจุดที่ยังเป็นปัญหาหรือจุดที่จะต้องพัฒนา ตลอดจนวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากกว่าบุคคลภายนอก

วัชรา เล่าเรียนดี (2548) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่จัดดำเนินการในโรงเรียน โดยบุคลากรในโรงเรียนเป็นหลัก ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน คณะครูอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนโดยตรง

สำเร็จ แสงทัน (2548) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการกระทำของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

วัชร ทรัพย์มี (2548) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารกับครูในโรงเรียน ในการที่จะแก้ไขปรับปรุงพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของนักเรียน

Wiles (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เพื่อหาทางปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

Spicar (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548 : 25-29) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นกระบวนการ (Process) และวิธีการ (Method) ที่ก่อให้เกิดการปรับปรุงการสอนโดยทำงานร่วมกันกับบุคลากรที่ทำงานกับนักเรียน เป็นกระบวนการที่เร่งเร้าให้เกิดความเจริญเติบโตและเป็นวิธีการที่ช่วยให้ครูช่วยตัวเองได้

Marks & King - Stoops (อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2548 : 25 - 29) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการจัดการนิเทศการศึกษาโดยบุคลากรในโรงเรียน กล่าวคือผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชาการและหัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ ของโรงเรียนทำหน้าที่นิเทศ

Mosher & Purpel (อ้างถึงใน ดุสิต ทิวถนอม, 2548 : 2) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการปรับปรุงการสอนการพัฒนาครูการเป็นผู้นำด้านหลักสูตร และการบริหารโรงเรียนจากความหมายของการนิเทศการศึกษา ดังนี้ 1. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการ (Process) ในทางวิชาการในทางสร้างสรรค์ และในการทำงานร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้นิเทศ ครูนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อปรับปรุงตนเอง ปรับปรุงการทำงานและปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น 2. การนิเทศการศึกษา หมายถึง กิจกรรมบริการ (Service activity) ที่จัดขึ้นเพื่อช่วยปรับปรุงการสอนและการทำงานของครู โดยความร่วมมือช่วยเหลือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดการ (Management) ของเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาในทุกฝ่ายในงานทุกงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ 4. การนิเทศการศึกษา หมายถึง วิธีการต่าง ๆ (Methods) เช่น การให้คำแนะนำช่วยเหลือปรึกษาหารือ ชี้แจง ประสานงาน ตลอดจนการให้ความรู้ ให้การศึกษาอบรมแก่ครู เป็นต้น เพื่อให้ครูได้ช่วยตัวเองในการปรับปรุงการสอนและการทำงานของตนเองให้ดีขึ้น

สุมาลี แก้ววิมล (2547) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน คือ การดำเนินงานที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนได้ร่วมมือปรึกษาหารือช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จในการที่จะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ชัต บุญญา (2546) ได้กล่าวว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การดำเนินใด ๆ ที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจและมีกำลังใจที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาการดำเนินงานใด ๆ

ของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนและของบุคลากรให้สูงขึ้น และรักษาไว้ จนส่งผลให้โรงเรียนเป็นที่ยอมรับของผู้รับประโยชน์จากโรงเรียนทุกฝ่าย อีกทั้งผ่านการประเมินภายในและภายนอก

สรุปได้ว่า การบริหารนิเทศภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการชี้แนะช่วยเหลือ การให้คำแนะนำ และการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น การให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้ได้ผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

2.3 สภาพพื้นที่ที่ศึกษา

บริบทการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 333 หมู่ 4 บ้านโนนทรายคำ ต.ผักปัง อ.ภูเขียว จ.ชัยภูมิ 36110 รับผิดชอบในการบริหารจัดการศึกษาในพื้นที่ 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอภูเขียว อำเภอแก้งคร้อ อำเภอบ้านแท่น อำเภอเกษตรสมบูรณ์ และอำเภอคอนสาร โดยจัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น และการจัดการศึกษาเอกชนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.1 วิสัยทัศน์ (VISION)

ภายในปี 2564 สพป.ชย.2 เป็นองค์กรชั้นนำ บริหารจัดการศึกษาตามศาสตร์พระราชา ผู้เรียนมีคุณภาพและมาตรฐาน

2.3.2 ค่านิยมองค์กร (CORPORATE VALUE)

มุ่งค้ำคุณธรรม มั่นคงคุณภาพ ยั่งยืนบริการ

2.3.3 พันธกิจ (MISSION STATEMENT)

1. พัฒนาการบริหารจัดการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาที่มี ประสิทธิภาพ
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้นวัตกรรมที่หลากหลาย
4. ส่งเสริมและสนับสนุน น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง
6. ส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาที่มีคุณภาพ
7. จัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีศักยภาพในการแข่งขัน
8. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
9. พัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษสู่ความเป็นเลิศระดับสากล

2.3.4 เป้าประสงค์หลัก

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีการบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ มีประสิทธิภาพ มีผลการบริหารจัดการศึกษาอยู่ในระดับ “ดีเยี่ยม”
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และสถานศึกษา มีระบบการบริหารจัดการที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการพัฒนาโดยใช้นวัตกรรมอย่างหลากหลาย
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และสถานศึกษาทุกแห่ง น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ
5. สถานศึกษาทุกแห่งผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงเป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบ
6. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเสมอภาค
7. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและมีศักยภาพในการแข่งขัน
8. ผู้เรียนทุกคนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
9. ผู้เรียนมีความสามารถพิเศษได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศระดับสากล
10. ผู้เรียนมีคุณธรรม ค่านิยมพื้นฐานและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2.3.5 ประเด็นกลยุทธ์

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาระบบบริหารจัดการสู่ความเป็นเลิศ

- กลยุทธ์ที่ 1.1 : สร้างประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์การโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน
- กลยุทธ์ที่ 1.2 : เพิ่มประสิทธิภาพระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมในการบริหารจัดการ
- กลยุทธ์ที่ 1.3 : ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 1.4 : พัฒนาระบบนิเทศ ติดตามการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
- กลยุทธ์ที่ 1.5 : พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์ที่ 2.1 : ส่งเสริมให้สถานศึกษาน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การจัดการศึกษา
- กลยุทธ์ที่ 2.2 : พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การจัดการเรียนรู้

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา

- กลยุทธ์ที่ 3.1 : เสริมสร้างสถานศึกษาเป็นต้นแบบสถานศึกษาพอเพียง

ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล

- กลยุทธ์ที่ 4.1 : พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- กลยุทธ์ที่ 4.2 : ส่งเสริมผู้เรียนสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลโรงเรียน

ที่	อำเภอ	จำนวนโรงเรียน
1	อำเภอเกษตรสมบูรณ์	37
2	อำเภอแก้งคร้อ	40
3	อำเภอคอนสาร	28
4	อำเภอบ้านแท่น	20
5	อำเภอภูเขียว	46
รวม		171

ตารางที่ 2.3 แสดงขนาดสถานศึกษา

ที่	ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา (โรงเรียน)
1	สถานศึกษาที่ไม่มีนักเรียน	-
2	นักเรียน 1-20 คน	10
3	นักเรียน 21-40 คน	23
4	นักเรียน 41-50 คน	28
5	นักเรียน 51-60 คน	18
6	นักเรียน 61-80 คน	40
7	นักเรียน 81-100 คน	33
8	นักเรียน 101-120 คน	20
รวม		171

จากประเด็นกลยุทธ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จะเห็นได้ว่ามีประเด็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการหลายกลยุทธ์ เช่น ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษา แต่ด้วยนักเรียนที่มากอาจทำให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนและความไม่ทั่วถึง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ (O-net) ทางการเรียนรู้ของนักเรียนต่ำลง (ข้อมูลด้านวิชาการ สพป.ชัย 2 ปีการศึกษา 2564) สาเหตุของปัญหาอาจสืบเนื่องมาจากครูขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตร การวัดผลประเมินผลการวิจัยในชั้นเรียน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ทำให้คุณภาพการศึกษาต่ำไปด้วย

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

วรารพร สิ้นศิริ (2564) การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงานวิชาการในภาพรวมและราย ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การวัดและ ประเมินผล การนิเทศการศึกษาคณะพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ทำงาน และขนาด โรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีความ คิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ชลภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงาน วิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้สู่อาชีพ รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา การวัดและประเมินผล การนิเทศการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์ ทำงาน และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารและครูที่มีระดับการศึกษา และ ตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระดับการปฏิบัติงานการบริหารงานวิชาการในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ยุพา พรหมแย้ม (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาใน อำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขนาดนทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขนาดนทบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน และผล การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขนาดนทบุรีเขต 2 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และ ประสบการณ์ ทำงาน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จตุฤทธิ์ สัมฤทธิ์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาด เล็ก อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอบ้านไร่สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานีเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.72$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือด้านการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=3.06$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.04$) และด้านที่มีปัญหา น้อยที่สุดคือด้านการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\bar{X}=2.31$)

พระมหาเผด็จ อดตทีโป (2560) การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน จำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนดีกว่า เพศชาย เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มีสภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

มูนา จารง (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ตามลำดับ

วิสิทธิ์ บุญโสสม และดิเรก วรรณเศียร (2560) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝักอาศีพกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพของครูส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 50.57 อายุไม่เกิน 45 ปี ร้อยละ 68.97 ประสบการณ์สอนมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 57.47 และระดับการศึกษาปริญญาตรีร้อยละ 62.07 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝักอาศีพกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีการปฏิบัติมากด้านงานประกันคุณภาพการศึกษา เป็นอันดับที่ 1 รองลงมา คือ ด้านงานบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านงานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นอันดับที่ 2 และ 3 ส่วนครูมีการปฏิบัติปานกลางในด้านงานจัดแหล่งเรียนรู้ เป็นอันดับสุดท้าย และพบว่า ครูที่มีเพศ อายุ ประสบการณ์สอนและระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝักอาศีพกรุงเทพมหานครในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

นัฐวุฒิ ชัยนอก (2558) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในอันดับปานกลาง ซึ่งอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นำผลการนิเทศติดตามและประเมินผลมาใช้ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความเหมาะสมและต่อเนืองสม่ำเสมอ 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการการปฏิบัติและผลงาน 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถาบัน บุคคลรอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น 5) ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการจัดระบบการนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและ 6) ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการร่วมกันกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

นิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี มีการปฏิบัติงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน และที่ตั้งโรงเรียน พบว่า มีสภาพการบริหารงานวิชาการโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามสถานภาพและรูปแบบการจัดชั้นเรียน พบว่า มีสภาพปฏิบัติงานด้านการ บริหารวิชาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3) การศึกษาปัญหา พบมากที่สุดด้านบุคลากรขาดความรู้ในการบริหารงานวิชาการ รองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดทักษะในการปฏิบัติงาน การขาดงบประมาณในการพัฒนา มีข้อเสนอแนะคือ การจัดอบรมการทำคู่มือการปฏิบัติงาน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามอย่างต่อเนื่องโดยศึกษานิเทศก์ และการระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนมาสนับสนุนการบริหาร

ปรียา ศรีจิวราย (2556) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดสระกะเทียม (สถาพรทักษิณาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป 2) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนวัดสระกะเทียม(สถาพรทักษิณาการ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต1 ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านที่ปฏิบัติมากอันดับที่ 1 คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อันดับที่ 2 คือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อันดับที่ 3 คือ ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา อันดับที่ 4 คือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ อันดับที่ 5 คือ ด้านการนิเทศการศึกษาและอันดับที่ 6 คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ข้อเสนอแนะมีดังนี้ 1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3. ด้านการนิเทศการศึกษาให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา 4. ด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาส่งเสริมครูเข้าร่วมอบรมเรื่องการวัดและประเมินผลการศึกษาตามสภาพจริง 5. ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา

ภายในสถานศึกษา 6. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาการเรียนรู้และจัดทำสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ลีลาวดี จีระเสมานนท์ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\mu=3.69$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.91$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ($\mu=3.85$) และมีการปฏิบัติน้อยสุดในด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ($\mu=3.33$)

ชนมณีภา วรธนไพบูลย์ (2555) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในศูนย์ประสานงานสถานศึกษาโพทะเล 01 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่เป็นปัญหาอันสูงสุด คือ ด้านกระบวนการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก 2) การเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ ดังนี้ 1) ด้านการบริหารหลักสูตร มีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหรือจัดหาคู่มือครูเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา และคู่มือการเรียนการสอน ตรวจสอบการนำหลักสูตรสถานศึกษา และคู่มือการสอนไปใช้และกำกับ ติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านกระบวนการเรียนการสอนมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดส่งเข้ารับการอบรมสำรวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาและปราชญ์ท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน และกำกับติดตามผล 3) ด้านการวัดผลประเมินผล มีการประชุมชี้แจงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จัดทำแบบ ประเมินผล เชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ความเข้าใจ จัดหาเครื่องมือ ตำรา เอกสาร และแหล่งเรียนรู้กำกับติดตามและประเมินผล 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสำรวจจำนวนบุคลากร สร้างความตระหนักจัดประชุม และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจกำกับติดตามผล 5) ด้านการนิเทศการศึกษา จัดการประชุมชี้แจง วางแผน แต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบงานดำเนินการนิเทศภายในตามปฏิทินการนิเทศ แจ้งผลการนิเทศให้ผู้รับการนิเทศทราบ กำกับติดตามและประเมินผลการนิเทศ

วิศิษฐ์ ขวัญเมือง (2553) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส กำหนดตัวแปรอิสระคือ วุฒิการศึกษาของครู ประสบการณ์ในการเป็นครู และสถานภาพการปฏิบัติงานผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ได้มีการบริหารงานในแต่ละด้าน และโดยรวมอยู่ในระดับปาน กลาง ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ใน การเป็นครูและสถานภาพการปฏิบัติงานต่างกัน ปรากฏว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในแต่ละด้านทั้ง 8 ด้านตามทัศนะของครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์และสถานภาพการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

รัชชัย สิงห์จันทร์ (2551) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่างานบริหารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารคือแนะนำ ส่งเสริมให้ครูดำเนินการตามหลักสูตร กำหนดการสอน แผนการสอน เอกสารคู่มือครู จัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและสอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนและชุมชน ตลอดจนจัดให้มีเอกสารประกอบหลักสูตรอย่างเพียงพอ จำเป็นต่อความต้องการใช้ งานพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากแนวทางการบริหารคือสนับสนุนให้ครูผู้สอนมีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรมและสัมมนาจากหน่วยงานอื่น นำข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอนมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและจัดให้มีการประชุมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการพัฒนาทางวิชาการร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง งานการจัดการเรียนการสอนพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารคือ จัดครูประจำชั้น ครูประจำวิชาโดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และความถนัดของครู จัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนและนำข้อมูลสารสนเทศด้านการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

ประพันธ์ เม้าเวียงแก (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล 12 ด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของ สถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการบริหารงานวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การแนะแนวการศึกษา รองลงมา ได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา และการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ตามลำดับ ส่วนด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกันมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันที่ระดับ .05 ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน วิชาการไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ประวิทย์ วงษ์แก้ว (2546) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์ในการบริหารงาน โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาโดยรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกัน โดยโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ยกเว้นด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Mattox, Donalds (2002) ได้ศึกษาถึงความต้องการในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในรัฐอิลลินอยส์สหรัฐอเมริกา พบว่า ความต้องการที่อยู่ในระดับมากคือ ความต้องการ

จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศและการประเมินผล และต้องการ ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาหลักสูตร

Atjonen, PaiviMaritta (2000) ได้ศึกษาเรื่องหลักสูตรท้องถิ่นเครื่องมือการบริหารและพัฒนาครูในระบบโรงเรียน ประสิทธิภาพและความคิดเห็นของครูโรงเรียนประถมศึกษาโดยประเมินผล จากผู้บริหาร พบว่า โรงเรียนรับภาระเรื่องหลักสูตรมากเกินไป โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ล่าช้า ผลกระทบที่สำคัญคือ ครูผู้เชี่ยวชาญการสอนไม่สามารถออกแบบหลักสูตรได้และปัญหาหลักที่พบคือ ยังขาดแหล่งออกแบบหลักสูตร

Atria, Joseph P. (2000) ได้วิจัยเรื่อง ผลกระทบการประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์และกระบวนการวางแผนพัฒนาของครูเมืองชิคาโกที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงโรงเรียน การศึกษาครั้งนี้ เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์และกระบวนการวางแผนพัฒนาของ ครูเมืองชิคาโกที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการวางแผนเพื่อปรับปรุงและประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ ส่งผลในทางบวกต่อทัศนคติของครูที่มีต่อการปรับปรุงโรงเรียน

Agado, G.A. (1998) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ บริเวณ แถบชายแดน เก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในสถานศึกษาและการ สังเกตสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพแถบพรมแดนทางใต้ของมลรัฐเท็กซัส พบว่า การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นไปอย่างมีระบบระเบียบตามลำดับขั้นตอน มีการให้ความสะดวกแก่ครูในการนำผลที่ได้จากการพัฒนาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ระบบ สนับสนุนเอื้ออำนวย การนำกลวิธีไปใช้ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานและผู้นิเทศและให้ ข้อคิดเห็นว่าควรมี การศึกษาถึงผลที่ได้รับจากการพัฒนาบุคลากร กลยุทธ์การนำไปใช้ใน สถานศึกษารวมทั้งการศึกษา การรับรู้ของครูในความสามารถของนักเรียนจากผลการนำการพัฒนา ไปใช้เพื่อผลสำเร็จของนักเรียน

Brophy, G.M. (1996) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาถึงการปฏิบัติงานในการพัฒนางาน บริหารงาน วิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา เมืองฮาร์ทฟอก ประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัย พบว่า ปัญหา ที่พบมากที่สุดในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา คือ ด้านการพัฒนา สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเป็นเพราะว่าครูมีงานในหน้าที่หลายอย่างนอกเหนือจาก การสอนมีเวลาที่จะเตรียมจัดทำสื่อ น้อย และไม่มีความชำนาญเรื่องจัดทำสื่อจากคอมพิวเตอร์

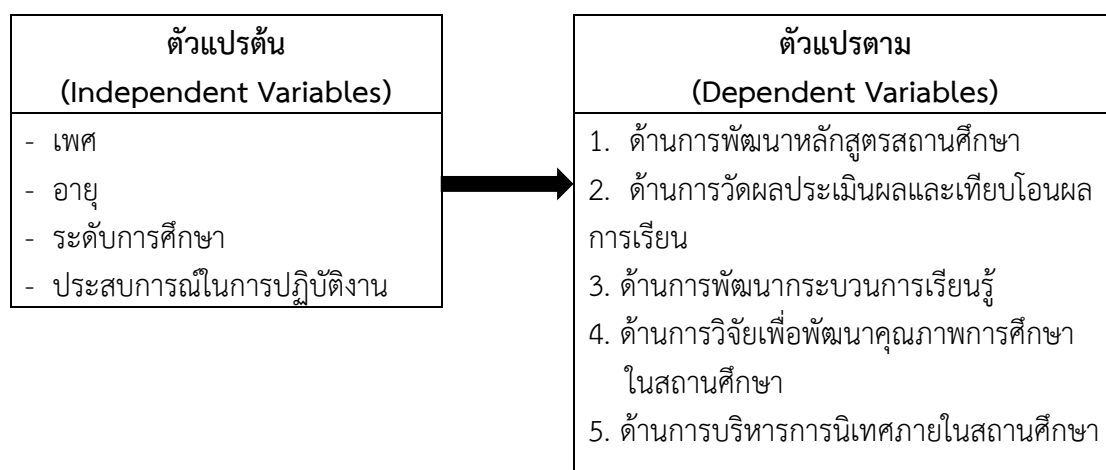
Williams, Francine Foster (1994) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานของครูใหญ่ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในรัฐอินเดียน่า ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่มักมอบหมายความรับผิดชอบงาน ประเมินผลในหัวหน้าสายวิชาการ การใช้เวลาปรับปรุงการเรียนการสอน การเยี่ยมห้องเรียนและการ ประเมินผลมีจำกัดและน้อย ครูใหญ่ใช้วิธีการแนะนำครูมากกว่าการใช้วิธีการจัดอบรม ครูและ นักเรียน ไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การทำหน้าที่ของครูใหญ่ ในการ ประเมินครู สังเกตการณ์สอน การใช้แบบทดสอบ และประชุมปรึกษาหารือกัน ได้รับการ ยอมรับระดับมาก

Dann, Rute Catherine (1994) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวัดผลนักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษา จากการสำรวจพัฒนาการต่าง ๆ ในสาขาการวัดผล พบว่า ยังมีการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนและครูในกระบวนการวัดผลระหว่างเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาไม่มากนัก

ผลการวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์และประเด็นสำหรับการพัฒนาวิธีแนวทางการปฏิบัติในการวัดผล ดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสัมพันธ์ของการวัดผลกับหลักสูตร การเก็บประเมิน การออกข้อสอบ การใช้มาตรวัด เป็นต้น

2.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยยึดกรอบแนวคิดตามขอบข่ายงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ จำแนกเป็น 5 ด้าน ตามปัญหาที่พบในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 5. ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา จากแนวคิดการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ได้กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 171 คน และครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 171 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 342 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgna) ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 118 คน ครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 236 คน จากนั้นจึงดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยการสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	รวม	ผู้บริหาร	ครูวิชาการ	รวม
โรงเรียนขนาดเล็ก	171	171	342	118	118	236

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบการตรวจสอบแบบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 5) ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยมีตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced Choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา และ 5) ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อยและระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย นำมาเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือ เอกสาร จากอินเทอร์เน็ต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

3.2.2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ สร้างแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างของเครื่องมือแล้วเขียนแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

3.2.2.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.2.4 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา ตลอดจนเนื้อหาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะโดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) โดยความตรงเชิงเนื้อหา โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนรายชื่อ ดังนี้ แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัด

ตามนิยามศัพท์เฉพาะไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะ และแน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2.2.5 นำคะแนนมาหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตร

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการวัดหรือนิยามศัพท์เฉพาะ

$$\sum R = \text{ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญ}$$

$$N = \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}$$

แล้วเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะตั้งแต่ 0.60-1.00 มาใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถาม ตามหลักวิธีของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton, 1997) จากข้อคำถาม 19 ข้อ ในแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ทุกข้อคำถาม สรุปได้ว่า ทุกข้อคำถามมีความสอดคล้องเหมาะสมหรือมีความตรงเชิงเนื้อหา

3.2.2.6 นำแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ ที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

3.2.2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) โดยนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยกำหนดความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.80 ขึ้นไป ตามหลักวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) ในงานวิจัยนี้ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 สามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

3.2.2.8 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนดไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัด

3.3.2 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม วิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ถึงผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

3.3.3 ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Google Form) โดยผู้วิจัยได้สร้าง QR CODE ในการเข้าไปตอบแบบสอบถามการวิจัย

3.3.4 ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม เพื่อสะดวกในการเก็บข้อมูล และได้ข้อมูลตรงตามที่ระยะเวลาที่กำหนด

3.3.5 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างการวิจัย ผ่าน Google Form

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ตามรายละเอียด ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) และหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

3.4.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้านและโดยรวม กำหนดเกณฑ์แปลผลเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 102) ดังนี้ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51 - 5.00 มีการบริหารงานวิชาการ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 - 4.50 มีการบริหารงานวิชาการ มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 - 3.50 มีการบริหารงานวิชาการ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51 - 2.50 มีการบริหารงานวิชาการ น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 - 1.50 มีการบริหารงานวิชาการ น้อยที่สุด

3.4.3 เปรียบเทียบความแตกต่างการบริหารงานวิชาการที่มี เพศ ใช้สถิติทดสอบที (t-test) อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ของผู้บริหารและครูวิชาการ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของการตอบแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์
- 4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 4.3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติเอฟ (F-test)
SS	แทน	ผลรวมตามแปรปรวนของค่าเฉลี่ย (Sum of square)
S.V.	แทน	แหล่งความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสอง (Mean square)
df	แทน	องศาความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
Sig.	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ
P	แทน	ค่าระดับนัยสำคัญ

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 236 คน ได้รับข้อมูลตอบแบบสอบถามกลับ จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัย

นำข้อมูลมาวิเคราะห์ที่ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=236)

สภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
หญิง	132	55.90
ชาย	104	44.10
รวม	236	100.00
2. อายุ		
ตั้งแต่ 30-40 ปี	98	41.50
น้อยกว่า 30 ปี	52	22.00
ตั้งแต่ 51-60 ปี	50	21.20
ตั้งแต่ 41-50 ปี	36	15.30
รวม	236	100.00
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	125	53.00
ปริญญาโท	98	41.50
ปริญญาเอก	12	5.10
รวม	236	100.00
4. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
ตั้งแต่ 11-20 ปี	122	51.70
ตั้งแต่ 5-10 ปี	72	30.50
21 ปี ขึ้นไป	22	9.30
น้อยกว่า 5 ปี	20	8.50
รวม	236	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 และเพศชายเป็นจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10 เมื่อพิจารณาตามกลุ่มอายุพบว่าอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มีจำนวน 98 คนคิดเป็นร้อยละ 41.50 รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง น้อยกว่า 30 ปี มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 และมีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 และน้อยที่สุดคือ ผู้มีอายุ 41-50 ปี มีเพียง 36 คิดเป็นร้อยละ 15.30 ตามลำดับ

ส่วนระดับของการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่ามีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 41.50 และรองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาเอก 12 คิดเป็นร้อยละ 5.10 และน้อยที่สุดคือมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.04 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 และน้อยที่สุดคือ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50 ตามลำดับ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในจังหวัดขอนแก่น เพื่อตอบคำถามการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ดังตารางที่ 4.2 - ตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.09	0.79	มาก
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.91	0.72	มาก
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.82	0.81	มาก
4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.81	0.82	มาก
5. ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.79	0.83	มาก
โดยรวม	3.88	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) หากพิจารณารายด้าน 5 ด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงาน วิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้าน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	4.16	1.15	มาก
2. มีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุก ประเภท	4.10	0.78	มาก
3. บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.07	1.08	มาก
4. ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัว ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	4.06	0.96	มาก
รวม	4.09	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.16$) มีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ($\bar{X} = 4.10$) บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.07$) ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.06$)

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลระดับการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและการ ประเมินผลที่มีมาตรฐาน	3.99	1.01	มาก
2. มีกระบวนการและวิธีการให้ครูผู้สอนมีการวัด และประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนา คุณภาพผู้เรียน	3.97	0.99	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. มีการประเมินผล และมีการเทียบโอนผลการเรียนตามสภาพจริง	3.89	1.03	มาก
4. มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา	3.81	1.00	มาก
รวม	3.91	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 4 ข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีกระบวนการและวิธีการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.99$) มีกระบวนการและวิธีการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ($\bar{X} = 3.97$) มีการประเมินผล และมีการเทียบโอนผลการเรียนตามสภาพจริง ($\bar{X} = 3.89$) มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 3.81$)

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน สถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู	3.93	1.09	มาก
2. กำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน	3.90	1.16	มาก
3. มีการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร	3.86	1.09	มาก
4. มอบหมายผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.75	1.28	มาก
5. ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.71	1.20	มาก
รวม	3.82	0.81	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 5 ข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู ($\bar{X} = 3.93$) กำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.90$) มีการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร ($\bar{X} = 3.86$) มอบหมายผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.75$) ส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.71$)

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้

ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. มีการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร	3.95	1.15	มาก
2. มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	3.84	1.14	มาก
3. มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญจัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.64	1.08	มาก
รวม	3.81	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 3 ข้อมีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ มีการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร ($\bar{X} = 3.95$) มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.84$) มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.64$)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้	3.85	1.19	มาก
2. มีกระบวนการชี้แนะช่วยเหลือ เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น	3.81	1.17	มาก
3. มีการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	3.72	1.06	มาก
รวม	3.79	0.83	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทั้ง 3 ข้อมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุดเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ ให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ($\bar{X} = 3.85$) มีกระบวนการชี้แนะช่วยเหลือ เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มี ($\bar{X} = 3.81$) มีการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ($\bar{X} = 3.72$)

4.4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยการวิเคราะห์ในส่วนนี้เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ตามหัวข้อที่แสดงดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ Independent t-test ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มเป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวม

การบริหารงานวิชาการ	เพศชาย		เพศหญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.03	0.61	4.14	0.91	-0.996*	.000
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน	3.91	0.69	3.92	0.74	-0.099	.386
4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.60	0.88	3.97	0.73	-3.496*	.003
3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	3.57	0.90	4.02	0.68	-4.365*	.000
5. ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	3.66	0.70	3.89	0.91	-2.129*	.013
โดยรวม	3.75	0.49	3.99	0.52	-3.259	.463

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.8 ผลแสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = -3.259 และค่า Sig. = .463 มากกว่า .05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศต่างกันมีการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีอายุแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One-Way ANOVA ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปเป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ

การบริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า		ตั้งแต่		ตั้งแต่		ตั้งแต่	
	30 ปี		30-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.22	0.62	4.13	0.71	4.00	1.06	3.95	0.88
ด้านการวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	3.87	0.58	3.96	0.62	3.81	1.06	3.93	0.73
ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	3.87	0.76	3.78	0.84	3.83	0.89	3.77	0.80
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	4.13	0.55	3.73	0.89	3.90	0.91	3.63	0.74
ด้านการบริหารการนิเทศภายใน สถานศึกษา	4.03	0.71	3.68	0.74	3.70	1.07	3.82	0.88
โดยรวม	4.02	0.38	3.86	0.53	3.85	0.74	3.82	0.59

จากตารางที่ 4.9 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยรวมพบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = 0.38) ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีอายุตั้งแต่ 30-40 ปี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.86, S.D. = 0.53) ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีอายุตั้งแต่ 41-50 ปี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.85, S.D. = 0.74) และผู้บริหารและครูวิชาการที่มีอายุตั้งแต่ 51-60 ปี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.82, S.D. = 0.59)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ

การบริหารงานวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2.246	3	.749	1.180	.318
สถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	147.250	232	.635		
	รวม	149.496	235			
ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	.792	3	.264	.506	.679
ประเมินผลและเทียบ	ภายในกลุ่ม	121.118	232	.522		
โอนผลการเรียน	รวม	121.910	235			
ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	.370	3	.123	.180	.910
กระบวนการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	159.190	232	.686		
	รวม	159.561	235			
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	7.929	3	2.643	4.093*	.007
คุณภาพการศึกษาใน	ภายในกลุ่ม	149.823	232	.646		
สถานศึกษา	รวม	157.752	235			
ด้านการบริหารการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	4.702	3	1.567	2.303	.078
ภายในสถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	157.902	232	.681		
	รวม	162.604	235			
	ระหว่างกลุ่ม	1.365	3	.455	1.479	.221
โดยรวม	ภายในกลุ่ม	71.364	232	.308		
	รวม	72.728	235			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.10 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ
โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า
ค่า Sig= .221 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีอายุที่แตกต่างกันมีการบริหารงานวิชาการ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้
และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน
1 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างระดับการศึกษา พบว่า อายุต่างกันมีการบริหารงานวิชาการต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Difference Test) ทำการทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำแนกตามอายุ เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	อายุ	$\bar{X}$	น้อยกว่า 30 ปี	ตั้งแต่ 30-40 ปี	ตั้งแต่ 41-50 ปี	ตั้งแต่ 51-60 ปี
ด้านการพัฒนา ระบบการเรียนรู้	น้อยกว่า 30 ปี	3.87	-	.39*	.23	.50*
	ตั้งแต่ 30-40 ปี	3.78		-	-.16	.10
	ตั้งแต่ 41-50 ปี	3.83			-	.27
	ตั้งแต่ 51-60 ปี	3.77				-

จากตารางที่ 4.11 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีการบริหารงานวิชาการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 30-40 ปี และมากกว่ากลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 51-60 ปี

สมมติฐานที่ 3 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One-Way ANOVA ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไปเป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.76	.68	3.85	.44	4.03	.57
ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน	3.74	.96	4.02	.68	4.21	.72

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.45	.94	4.21	.51	4.12	.69
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ	3.62	1.02	4.00	.59	4.13	.67
การศึกษาในสถานศึกษา						
ด้านการบริหารการนิเทศภายใน	3.68	.88	4.03	.62	4.10	.59
สถานศึกษา						
โดยรวม	3.65	.82	4.02	.41	4.12	.57

จากตารางที่ 4.12 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.65, S.D. = .82) ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.02, S.D. = .41) และผู้บริหารและครูวิชาการที่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.12, S.D. = .54)

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	1.834	3	.611	.960	.412
สถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	147.662	232	.636		
	รวม	149.496	235			
ด้านการวัดผลประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	1.993	3	.664	1.285	.280
และเทียบโอนผลการ	ภายในกลุ่ม	119.917	232	.517		
เรียน	รวม	121.910	235			
ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	2.681	3	.894	1.322	.268
กระบวนการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	156.880	232	.676		
	รวม	159.561	235			

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.251	3	.417	.618	.604
คุณภาพการศึกษาใน	ภายในกลุ่ม	156.501	232	.675		
	รวม	157.752	235			
ด้านการบริหารการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2.088	3	.696	1.006	.391
ภายในสถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	160.516	232	.692		
	รวม	162.604	235			
	ระหว่างกลุ่ม	1.180	3	.393	1.276	.283
โดยรวม	ภายในกลุ่ม	71.548	232	.308		
	รวม	72.728	235			

จากตารางที่ 4.13 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับ การศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig = .283 มากกว่า .05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการ บริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน การวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกัน

สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าโดยใช้ One-Way ANOVA ใช้กลุ่มตัวอย่างตั้งแต่สามกลุ่ม ขึ้นไปเป็นอิสระกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการทดสอบสมมติฐานแสดงเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.14 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5-10 ปี		ตั้งแต่ 11-20 ปี		21 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.10	0.48	4.10	0.78	4.05	0.85	4.27	0.73

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5-10 ปี		ตั้งแต่ 11-20 ปี		21 ปี ขึ้นไป	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการวัดผลประเมินผลและ เทียบโอนผลการเรียน	3.68	0.64	4.23	0.51	3.69	0.76	4.30	0.52
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.90	0.88	3.85	0.89	3.79	0.76	3.69	0.89
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	3.98	0.61	3.92	0.81	3.77	0.80	3.70	1.03
ด้านการบริหารการนิเทศภายใน สถานศึกษา	4.05	0.62	3.94	0.58	3.63	0.92	3.92	1.00
โดยรวม	4.09	0.79	3.91	0.72	3.81	0.82	3.79	0.83

จากตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมพบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.79) ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปีมีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.91, S.D. = 0.72) ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.81, S.D. = 0.79) และผู้บริหารและครูวิชาการที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป มีระดับการปฏิบัติงานด้านการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 0.83)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

การบริหารงานวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	.912	3	.304	.474	.700
สถานศึกษา	ภายในกลุ่ม	148.585	232	.640		
	รวม	149.496	235			
ด้านการวัดผล	ระหว่างกลุ่ม	18.031	3	6.010	13.423*	.000
ประเมินผลและเทียบ	ภายในกลุ่ม	103.879	232	.448		
โอนผลการเรียน	รวม	121.910	235			

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

การบริหารงานวิชาการ	SV	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	.636	3	.212	.309	.819
กระบวนการเรียนรู้	ภายในกลุ่ม	158.925	232	.685		
	รวม	159.561	235			
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	1.880	3	.627	.933	.426
คุณภาพการศึกษาใน	ภายในกลุ่ม	155.872	232	.672		
สถานศึกษา	รวม	157.752	235			
ด้านการบริหารการ	ระหว่างกลุ่ม	6.543	3	2.181	3.242*	.023
นิเทศภายใน	ภายในกลุ่ม	156.061	232	.673		
สถานศึกษา	รวม	162.604	235			
	ระหว่างกลุ่ม	2.605	3	.868	2.873*	.037
โดยรวม	ภายในกลุ่ม	70.123	232	.302		
	รวม	72.728	235			

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 4.15 แสดงค่าเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตาม ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .037 น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่ต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่ง สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการ เรียน และด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่า ระดับในการ ปฏิบัติงานต่างกันมีการบริหารงานวิชาการต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้ทำการเปรียบเทียบรายคู่ (Multiple comparison) โดยวิธี LSD (Least Significant Difference Test) ทำการทดสอบความมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนจำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ ในการ ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	ตั้งแต่ 11-20 ปี	21 ปี ขึ้นไป
ด้านการวัดผลประเมินผล	น้อยกว่า 5 ปี	3.68	-	-.55*	-.00	-.61*
และเทียบโอนผลการเรียน	ตั้งแต่ 5-10 ปี	4.23		-	-.54*	-.06
	ตั้งแต่ 11-20 ปี	3.69			-	-
	21 ปี ขึ้นไป	4.30				-

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีการบริหารงานวิชาการ มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี และมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 21 ปี ขึ้นไปมีการบริหารงานวิชาการ มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เป็นรายคู่

การบริหารงานวิชาการ	ประสบการณ์ ในการ ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5-10 ปี	ตั้งแต่ 11-20 ปี	21 ปี ขึ้นไป
ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา	น้อยกว่า 5 ปี	4.05	-	1.00	.41*	.12
	ตั้งแต่ 5-10 ปี	3.94		-	-.31*	.02
	ตั้งแต่ 11-20 ปี	3.63			-	-.29
	21 ปี ขึ้นไป	3.92				-

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มที่มีระดับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีการบริหารงานวิชาการ มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี และกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 5-10 ปี มีการบริหารงานวิชาการ มากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 11-20 ปี

สรุปผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบระดับปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ของผู้บริหารและครูวิชาการ 236 คน ได้ข้อมูลกลับมา จำนวน 236 คน

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 118 คน และครูวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำนวน 118 คน รวมทั้งสิ้น 236 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t-test และ One-way ANOVA

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นหญิงจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 55.90 และชายเป็นจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 44.10 มีอายุตั้งแต่ 30-40 ปี มีจำนวน 98 คนคิดเป็นร้อยละ 41.50 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.70

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2

พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ลำดับแรกคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อื่นๆ และ ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาตามลำดับ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า มีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า 3. บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน พบว่า การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ย เรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า มีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า มีกระบวนการและวิธีการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า มีการประเมินผล และมีการเทียบโอนผลการ เรียนตามสภาพจริง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

3. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา พบว่า การบริหารงาน วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ด้านการ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า ท่านมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่าท่านกำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมีการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้น เรียนของผู้บริหาร รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยใน ชั้นเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาด เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมีการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตร สถานศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย

5. ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า การบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2 ด้านการบริหารการ นิเทศภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียง ตามลำดับสูงที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า ท่านให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมีกระบวนการชี้แนะ ช่วยเหลือ เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียน

การสอนให้มี และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ข้อที่ว่า ท่านมีการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ของผู้บริหารและครูวิชาการ

สมมติฐานที่ 1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = -3.259 และค่า Sig. = .463 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีเพศต่างกันมีการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .221 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีอายุที่แตกต่างกันมีการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

สมมติฐานที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .283 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) โดยรวม พบว่า ค่า Sig= .037 น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกันมีผลต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง บริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ของผู้บริหารและครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยมีประเด็น อภิปราย ดังนี้

5.2.1 ระดับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ได้แก่

5.2.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ และมีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท ซึ่งสอดคล้องกับ สีลาวดี จีระเสมานนท์ (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ มีการปฏิบัติในเรื่องนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งมีการศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และโรงเรียนได้จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสอดคล้องกับพระมหาเมด็จ อดตทีโป (2560) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า บุคลากรขาดความรู้ ขาดแคลนบุคลากร บุคลากรขาดทักษะในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรขาดความต่อเนื่อง

5.2.1.2 ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการพัฒนาเครื่องมือในการวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน และมีกระบวนการและวิธีการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผลที่ถูกต้อง เพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับกิ่งแก้ว เพ็ญศิลา (2558) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อ (ศรีวิทยากร) พบว่า การบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาวางแผนการจัดการวัดผลประเมินผลการเรียนที่เป็นระบบและชัดเจน ตรงตามเป้าหมายสำคัญของการประเมินผลการเรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 นอกจากนี้สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการส่งครูเข้ารับอบรมเชิงปฏิบัติการการวัดผล ประเมินผลเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการวัดผล ประเมินผล ทำให้ครูมีความเข้าใจวิธีการวัดผลผลการเรียนการสอนที่ตรงกัน มีการประเมินผลการเรียนทุกช่วงชั้น ดำเนินการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นไปตามระเบียบการวัดผล ประเมินผล เทียบโอนประสบการณ์ และอนุมัติผลการเรียนถูกต้องตามระเบียบมีการตรวจสอบเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การบริหารงานวิชาการในด้านนี้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราพร สิ้นศิริ (2564) ได้ทำวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ครู นักเรียน ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครองเกี่ยวกับระเบียบการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากแต่ละฝ่ายมี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดผลที่ชัดเจนรวมถึงข้อมูล que ผู้เรียนควรปรับปรุง แล้วสามารถนำข้อมูล que ปรับปรุงมารวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.1.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ามี การเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู และกำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน และมีการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุฤทธิ์ สัมฤทธิ์ (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2 ด้านการบริหารงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาสูงสุด คือการนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะแหล่งค้นคว้าออนไลน์ เช่น ทางระบบอินเทอร์เน็ต โดยส่งเสริมให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน เปิดโอกาสให้ครูศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียน สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองหาความรู้ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัฐวุฒิ ชัยนอก (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมปัญหาการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นหลักที่พบปัญหาอยู่ในระดับสูงที่สุดอันดับหนึ่ง คือ การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์วิจัยตลอดจนการเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถาบันบุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ การวิจัยมุ่งให้ผู้บริหารทำการวิจัยและนำผลการวิจัยมาใช้ประกอบการตัดสินใจ จึงไม่ค่อยมีการส่งเสริมให้ครูวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเท่าที่ควรจึงทำให้ไม่มีเครือข่ายหรือการจัดเวทีสำหรับการนำเสนอผลงานทางวิชาการ

5.2.1.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่ามี การสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร และส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ และมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลวรรณ วัฒนา (2556) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนเพราะการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สรุปนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างสำหรับการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก คือ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนรู้ระบบทางไกลผ่านดาวเทียม และการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ประกอบกับนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี ได้มีโครงการแต่เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดด้านบุคลากร กล่าวคือ ครูมีจำนวนน้อย และไม่ครบตามจำนวนชั้นเรียน ครูจึงอาจต้องสอนทุกวิชา หรือ

รับผิดชอบหลายชั้นเรียน ในขณะที่เดียวกันก็อาจจะต้องรับผิดชอบในการทำงานธุรการโรงเรียนและงานธุรการชั้นเรียนไปด้วย ครูจึงต้องมีความยืดหยุ่นในการทำงานที่หลากหลาย ไม่มีรูปแบบการทำงานที่ชัดเจน แต่ยึดผลที่จะเกิดจากการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนตรี ศรีเพชร (2546) ได้ทำการวิจัยการศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก พบว่าโรงเรียนมีปัญหาขาดแคลน บุคลากร ทำให้เกิดปัญหาการจัดครูเข้าชั้นเรียนไม่ครบชั้น ครูสอนมากกว่า หนึ่งชั้นเรียน ครูขาดทักษะ การสอนแบบบูรณาการ ครูมีภาระหน้าที่มาก ทำให้สอนได้ไม่เต็มที่ ครูขาดความรู้เฉพาะทางไม่ สามารถสอนได้ทุกวิชาในชั้นเดียวกันหรือมากกว่าหนึ่งชั้น

5.2.1.5 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามีความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ และมีกระบวนการชี้แนะช่วยเหลือ เกี่ยวกับการให้คำแนะนำ และการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรียา ศรีจิวราย (2556) ได้ศึกษา การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดสระกะเทียม(สถาพรทักษิณาการ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะ จัดระบบนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา และจัดให้มีคณะกรรมการนิเทศภายใน และวางแผนกิจกรรมการนิเทศทุกปี มีการประเมินผลการจัดระบบนิเทศและกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา และสนับสนุนให้ครูแลกเปลี่ยนวิธีการสอนซึ่งกันและกันแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โรงเรียนมีการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร การใช้สื่อ การจัดกระบวนการเรียนการสอนสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับ ชนม์นิภา วรรณไพบูลย์ (2555) ได้ศึกษา แนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในศูนย์ประสานงานสถานศึกษาโพทะเล 01 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารไม่มีเวลาและไม่ได้มอบหมายให้คณะครูมีส่วนร่วมในการนิเทศ ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการนิเทศ ขณะเดียวกันครูผู้สอนก็ไม่ต้องการให้ผู้บริหารมานิเทศเพราะยังไม่มีความรู้สึกว่าผู้บริหารจะมาจับผิดเกิดความประหม่า

5.2.2 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

5.2.2.1 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้บริหารและครู วิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มี เพศ ต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีนโยบายการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในด้านการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานเพิ่มมากขึ้น ทำให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ด้านวิชาการเพิ่มขึ้น เป็นผลทำให้การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับ อรุณช พลศักดิ์ (2559) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2 พบว่า บุคลากรเพศชายและบุคลากรเพศหญิง มีผลต่อความคิดเห็นในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันเป็นเพราะผู้บริหารปฏิบัติงานตามหลักการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนำหลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษาจนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาร่วมกันมากขึ้น

5.2.2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีอายุต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการมีการวางแผนและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ร่วมกันการจัดทำหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสภาพบริบทและความต้องการของชุมชน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการได้เป็นอย่างดี แม้จะมีอายุที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ วิสิทธิ์ บุญโสม และ ดิเรก วรณเศียร (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝึกอาศีพทุมพรหามนคร พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝึกอาศีพทุมพรหามนครในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝึกอาศีพทุมพรหามนครเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ในด้านการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาซีพระยะสั้น 150 ชั่วโมง และหลักสูตร 600 ชั่วโมงของโรงเรียนฝึกอาศีพทุมพรหามนคร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้งบประมาณในแต่ละปี บุคลากรที่เป็นครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันต่าง ได้รับการสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายไม่แตกต่างกัน

5.2.2.3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูวิชาการมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ และมีเป้าหมายเดียวกันคือการพัฒนางานวิชาการตามภารกิจของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีบริบทของการบริหารงานวิชาการใกล้เคียงกัน จึงทำให้การบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

5.2.2.4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้บริหารและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารและครูวิชาการ ต้องผ่านการอบรมหลักสูตรสถานศึกษา เรียนรู้หลักการ วิธีการ และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ทำให้การทำงานของครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลาภรณ์ สุวรรณสัมฤทธิ์ (2564) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนทบุรี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 1-5 ปี มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนในการบริหารงานวิชาการ ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากกว่าคนที่มีประสบการณ์ในช่วงอื่น ๆ ที่สูงขึ้น จึงทำให้คนที่มีประสบการณ์ในช่วงนี้มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ สูงกว่าคนที่มีประสบการณ์ในช่วงอื่น ๆ

ผู้วิจัยจึงสรุปการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 เป็นภาพที่ 5.1 ดังนี้

ภาพที่ 5.1 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอแนะจากผลการวิจัย ดังนี้

5.3.1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

5.3.2.2 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน สถานศึกษาร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษาควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้กับครู เกี่ยวกับรูปแบบเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง หรือวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับผู้เรียน

5.3.2.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ปัญหาด้านการส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในอันดับมากที่สุด ผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แก่ครู ควรมีการจัดอบรมเทคนิคการวิจัยให้กับคณะครูในสถานศึกษา และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยให้กับครูอย่างสม่ำเสมอ

5.3.2.4 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง สร้างแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนแสวงหาความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน และเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

5.3.2.5 ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ให้มีการอบรมแก่ครูบรรจุใหม่ ประชุมชี้แจงร่วมปฏิบัติกับครูพร้อมให้คำแนะนำ ควรมีปฏิทินในการปฏิบัติงานนิเทศอย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยขอเสนอข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ดังต่อไปนี้

5.3.2.1 ผู้บริหารและครูวิชาการ ควรมีการสร้างการบริหารวิชาการซึ่งประกอบด้วยด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ตลอดทั้งด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการทำงานมาบูรณาการ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดสภาพคล่อง ประสบความสำเร็จ และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5.3.2.2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ควรมีแนวทางการบริหารงานวิชาการให้กับผู้บริหารและครูวิชาการ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการปฏิบัติตามกรอบการปฏิบัติงานในการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาได้ผู้บริหารและครูวิชาการที่มีความสามารถทั้งด้านความรู้ และประสบการณ์เพื่อนำไปปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทิปส์.
- กมล ภูประเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรมวิชาการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ.
- กมล ภูประเสริฐ. (2545). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
- กรองทอง จิตรเดชากุล. (2550). *คู่มือการนิเทศภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 24. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา. 2550.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *คู่มือฝึกอบรมวิทยากรการปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- จิราภรณ์ จันทร์สุพัฒน์. (2544). *ภารกิจโครงสร้างและอัตรากำลังของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. นครศรีธรรมราช: ม.ป.ท.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). *การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5).
ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปัตตานี:
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2556). *การบริหารงานวิชาการ*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยเขตปัตตานี.

- เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. (2556). *กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นิวัตต์ น้อยมณี. (2548). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- นิวัตต์ น้อยมณี. (2562). *การศึกษาไทยกับยุคโลกาภิวัตน์*. ฉะเชิงเทรา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุริยวิถีสาส์น.
- ประเวศ วะสี. (2545). *การพัฒนามนุษย์แนวใหม่เพื่ออนาคตที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). *การบริหารงานด้านวิชาการ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพมหานคร.
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนความเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2547). *ประมวลสาระชุดวิชา ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 5-8* (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: บริษัท นำศิลป์โฆษณา จำกัด.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รุจิ ภู่อารยะ. (2548). *การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์.
- รุจิ ภู่อารยะ. (2555). *งานวิชาการเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บুদ্ধ พอยท์.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2548). *เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2548). *การพัฒนาบุคลากร*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจการพิมพ์.
- วินิจ เกตุขำ. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: บুদ্ধพอยท์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *คู่มือการบริหารความเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: กลุ่มตรวจสอบภายในระดับกระทรวงสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2544). *วิสัยทัศน์การศึกษากรุงเทพมหานคร ปี 2543 - 2547*. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2550). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศึกษาธิการ.
- สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2554). *การบริหารวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. (2545). *รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1*. สุรินทร์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *กลยุทธ์ของ สพฐ 2548 - 2552*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *เอกสารประกอบการศึกษาตัวเอง หลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *นวัตกรรมสำหรับการโรงเรียนขนาดเล็ก*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของ สถานศึกษานิติบุคคลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิต.
- สำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา. (2545). *มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะครู ศึกษานิเทศก์ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: แอล.ที.เพรส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *รายงานการวิจัยการจัดการเรียนรู้ของแหล่งเรียนรู้ตลอด ชีวิต*. สวนสาธารณะ: ผู้แต่ง.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2556). *แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ การศึกษา พ.ศ. 2556*. กรุงเทพฯ.
- เสนอ ภิรมจิตร์ผ่อง. (2542). *การประเมินผลภาคปฏิบัติ*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: เอส.ดี. เพรส.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2548). *การวางแผนและการวัดระบบแผนงานในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส.ดี.เพรส.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรท้องถิ่นสู่การสอนที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ฟันนี่.

2. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

- กฤตยา จุลละมณฑล. (2557). *ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกลุ่มเมือง ฉะเชิงเทรา 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. งาน นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

- กิ่งแก้ว เพ็ญศิลา. (2558). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดโพรงมะเดื่อศรีวิทยาการ*. การค้นคว้าอิสระ. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คัมภีร์ สุดแท้. (2555). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับ โรงเรียนขนาดเล็กการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จตุฤทธิ สัมฤทธิ์. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก อำเภอบ้านไร่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชัต บุญญา. (2546). *หลักการแนวคิดในการนิเทศการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชนมณีภา วรรณไพบูลย์. (2555). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในศูนย์ประสานงานสถานศึกษาโพทะเล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 2*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชลารณ สุวรรณสัมฤทธิ์. (2564). *การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานนทบุรี*. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ณัฐชนพล ปะจิ่น. (2554). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดอกฝ้าย ทิศเกตุ. (2553). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอแม่เมาะ จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ถวิล อรัญเวศ. (2549). *การนำพุทธวิธีในการสอนมาใช้สอนจริยาศึกษาในระดับประถมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทรงเพชร ใจทน. (2551). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กในอำเภอบ้าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ธวัชชัย สิงห์จันทร์. (2551). *แนวทางการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพะเยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นัฐวุฒิ ชัยนอก. (2558). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- รัชนีย์ สีหะวงษ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มเครือข่ายวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิลวรรณ วัฒนา. (2556). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี. ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเทือง สังข์นาค. (2552). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยนครนายก. สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประพันธ์ เม้าเวียงแก. (2548). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประวิทย์ วงษ์แก้ว. (2546). ปัญหาการบริการงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระมหาเผด็จ อตตทีโป. (2560). การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กของกลุ่มโรงเรียนในอำเภอเวียงสาจังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต, บัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร.
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตําที่คณะครูผู้สอนในศูนย์ เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. การค้นคว้า อิสระ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่า. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลอง หลวงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ปริญญานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่า. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์เทคโนโลยี การศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ลีลาวดี จีระเสมานนท์. (2555). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในอำเภอวังเหนือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา.

- วราพร สิ้นศิริ. (2564). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาตอนต้นบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัย
ราชพฤกษ์.
- วิจิต บุญเลิศ. (2553). ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
ประถมศึกษา จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิสิทธิ์ บุญโสม และดิเรก วรรณเศียร. (2560). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนฝึกออาชีพ
กรุงเทพมหานคร. บทความวิชาการ, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- วิเศษ ขวัญเมือง. (2553). การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหา
บัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ คำ ชุมจันทร์. (2555). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. งาน
นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำเร็จ แสงทัน. (2548). บทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ตาม
ทรรศนะของครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 2. สาร
นิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุบิน จันทะนันท์. (2554). การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตร์, บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุมาลี แก้วมิล. (2547). ความพอใจของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาด
เล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต,
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อรนุช พลศักดิ์. (2559). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิต
วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อำนวยการ มีสมทรัพย์. (2553). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงาน
วิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย:
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

3. เอกสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

- การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร. (2556). *การประกันคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เขต 6*. สืบค้น 12 มีนาคม 2565, จาก www.oldweb.western.ac.th
- จิรวินัย มั่นคงวัฒนะ. (2565). *การบริหารงานวิชาการ*. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2565, จาก www.gotoknow.org.
- ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ. (2555). *การวิจัยในชั้นเรียน*. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2565, จาก research.ku.ac.th

4. ภาษาอังกฤษ

- Agado, G.A. (1998). *Staff development in effective boarder schools*. Dissertation Abstracts.
- Atria, Joseph P. (2000). *The Effect of the Illinois Quality Assurance and Improvement Brophy*. G.M. A study of the process. used by academic affairs administrators at.
- Dann, Rute CATHERINE. (1994). *Pupil Assessment in the Primary School*: with.
- Ebel, R.L. and Frisbie, D.A. (1986). *Essentials of Educational Measurement*. 4th ed. Englewood Cliffs. *New Jersey: Prentice-Hall Exercise. The Journal of Educational Research*. 6(9), 56 - 61.
- Francis J. Bruce. Curriculum and Instruction. in *The International Encyclopedia of Higher Education*. Sanfrancisco: Josey-Bass Publishers. 3(1), 1978.
- Fry, H., Ketteridge, S., & Marshall, S. (2009). *A Handbook for Learning and Teaching in Higher Education: Enhancing Academic Practice*. London: Routledge.
- Gay, L.R. & Gallagher, P.D. (1976). *The Comparative Effectiveness of test Versus Written*.
- Gorton, R.A. (1983). *School Administration and Supervision Leadership Challenges and Opportunities*. 2 nd ed. Dubuge: Wm. C. Brown.
- Julia Miller Vick, Jennifer S. Furlong and Mary Morris Heiberger. (2008). *The Academic Job Search Handbook*. 4th ed. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Mark, James R., Stoops. Emery, and Stoops Joyce. King. (1993). *Handbook of Educational Supervision: A Guide for the Practitioner*. Boston: Ally and Bacon: Inc.
- Mattox, Donals. (2002). *A study of Inservice Needs of Illinois*. Public School Elementary.
- Mosher, P. and A. Purpel. (1972). *Principles of Supervision*. New York: McGraw - Hill.
- Spears, Harold. (1976). *Improving the Supervision Instruction*. New York: Prentice - Hall.
- Taba, H. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World.

Van Miller. (1965). *The Public Administration of American School Systems*. New York: The Macmillan Company. 175.

Williams, Francine Foster. "Clinical Supervision Implementation Strategies and Behavioral Changes: An Ethnography of Elementary School Personnel. *Dissertation Abstract International*. 54(7), 2425.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

เรียน ผู้บริหาร/ครูโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ข้าพเจ้า นางสาวประวีณา ราชแสง นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2” เพื่อนำมาเป็นข้อมูลทางวิชาการ เพื่อการศึกษาหลักการการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 และเผยแพร่ต่อไป ซึ่งการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับข้อมูลจากท่าน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ชี้แจง

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารและครูงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

2. โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามแต่ละตอน กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง โดยผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อสถานศึกษาและตัวท่านเอง ขอความกรุณาให้ท่านและตรวจสอบความเรียบร้อยก่อนจัดส่งคืนกลับมายังผู้วิจัยภายในหนึ่งสัปดาห์หลังจากได้รับแบบสอบถาม หากมีข้อสงสัยประการใด กรุณาติดต่อ นางสาวประวีณา ราชแสง โทร. 064-2952628

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

นางสาวประวีณา ราชแสง
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงตามสถานภาพตรงตามความเป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) น้อยกว่า 30 ปี 2) ตั้งแต่ 30 - 40 ปี
 3) ตั้งแต่ 41 - 50 ปี 4) ตั้งแต่ 51 - 60 ปี
3. ระดับการศึกษา 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี 2) ปริญญาตรี
 3) ปริญญาโท 4) ปริญญาเอก
5. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) ตั้งแต่ 5 - 10 ปี
 3) ตั้งแต่ 11 - 20 ปี 4) 21 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม มาก
ระดับ 3 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม น้อย
ระดับ 1 หมายถึง มีระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาด เล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	ระดับปฏิบัติการ/ ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา						
1	ท่านมีกระบวนการวางแผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทุกประเภท					
2	ท่านมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้					
3	บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
4	ท่านเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนตัวผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน						
5	ท่านมีการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา					
6	ท่านมีการประเมินผลตามสภาพจริง และมีการเทียบโอน					
7	ท่านมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดและการประเมินผลที่มีมาตรฐาน					
8	ท่านมีการดำเนินการให้ครูผู้สอนมีการวัดและประเมินผล ที่ถูกต้องและเหมาะสมเพื่อนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
3. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้						
9	ท่านมีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา					
10	ท่านมีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความสำคัญ จัดกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย					
11	ท่านมีการสนับสนุนให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนและพัฒนา ให้เกิดการเรียนรู้ตรงตามเป้าหมายหลักสูตร					
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา						
12	ท่านมีการประชุมวางแผนในการกำหนดมาตรการ เกณฑ์ ทิศทางในการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหาร					
13	ท่านมอบหมายผู้รับผิดชอบการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียน					
14	ท่านส่งเสริมให้ครูมีการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา					

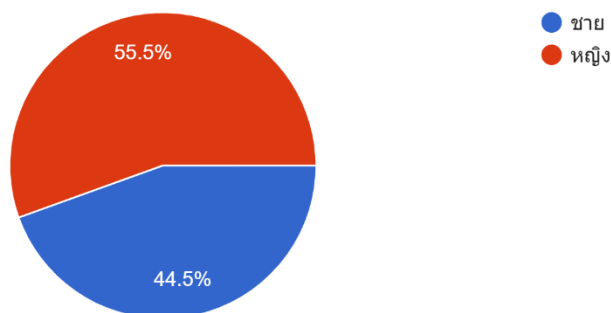
ข้อ	การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาด เล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2	ระดับปฏิบัติการ/ ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
15	ท่านกำกับติดตามช่วยเหลือครูในการทำวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียน					
16	ท่านมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยในชั้นเรียนของครู					
5. ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา						
17	ท่านมีกระบวนการชี้แนะช่วยเหลือ เกี่ยวกับการให้คำแนะนำและการร่วมมือกับครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น					
18	ท่านให้ความร่วมมือต่อกิจกรรมของครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้					
19	ท่านมีการนิเทศการศึกษาเพื่อช่วยให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น					

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้บริหารและครูงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

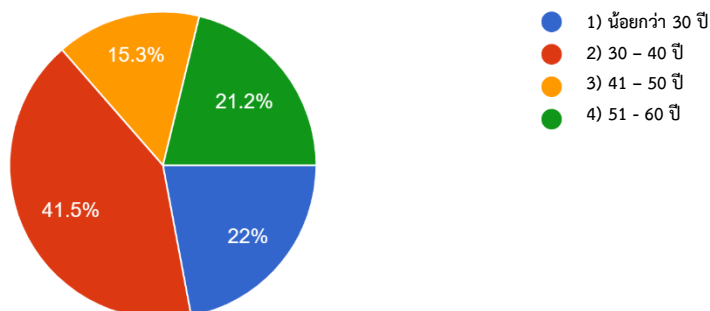
(1) เพศ

คำตอบ 236 ข้อ

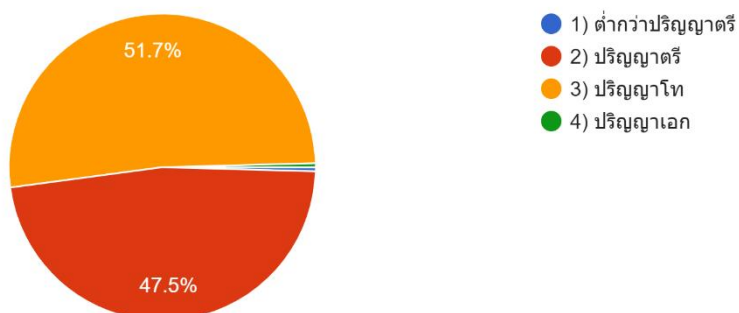
(2) อายุ

คำตอบ 236 ข้อ

(3) ระดับการศึกษา

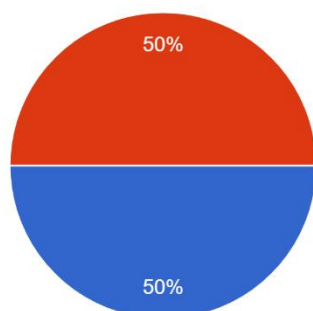
คำตอบ 236 ข้อ

(4) ตำแหน่ง

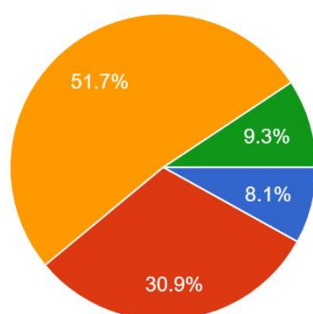
คำตอบ 236 ข้อ

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูวิชาการ

(5) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

คำตอบ 236 ข้อ

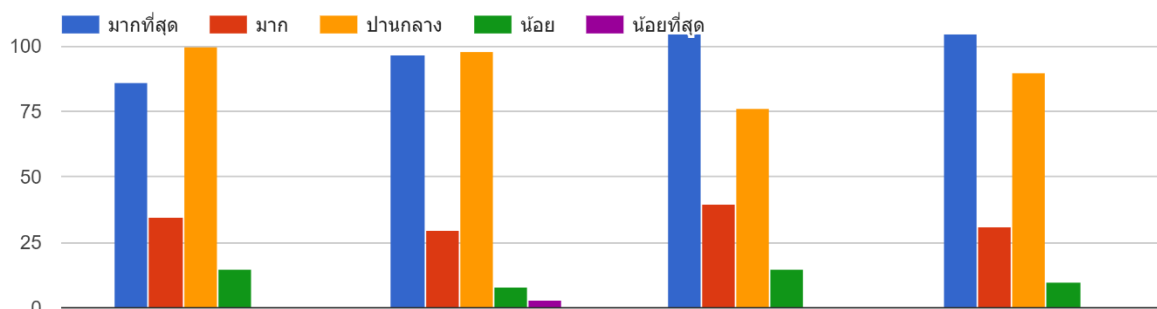
- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5 - 10 ปี
- 3) 11 - 20 ปี
- 4) 21 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

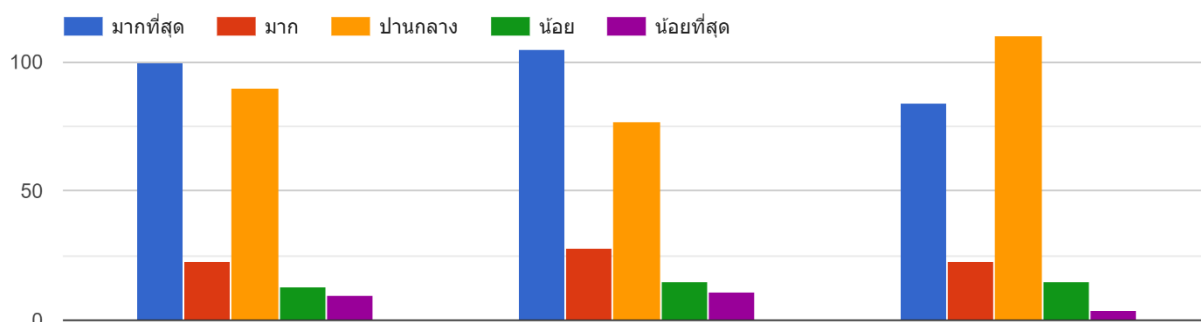
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

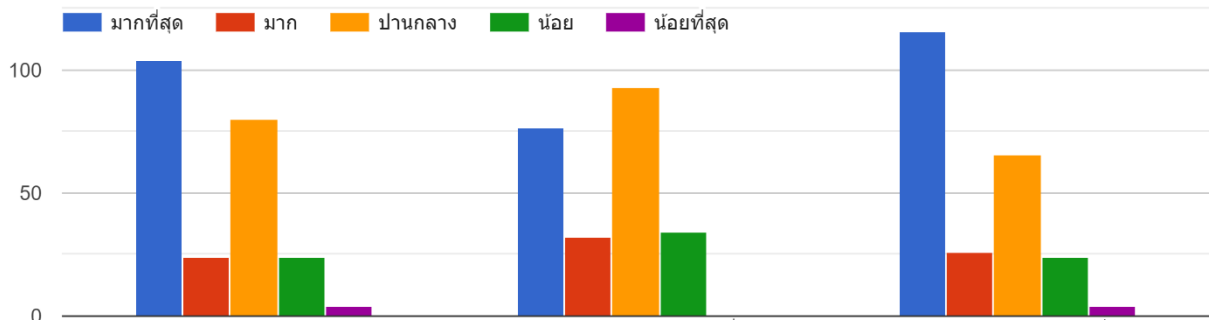
2. ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

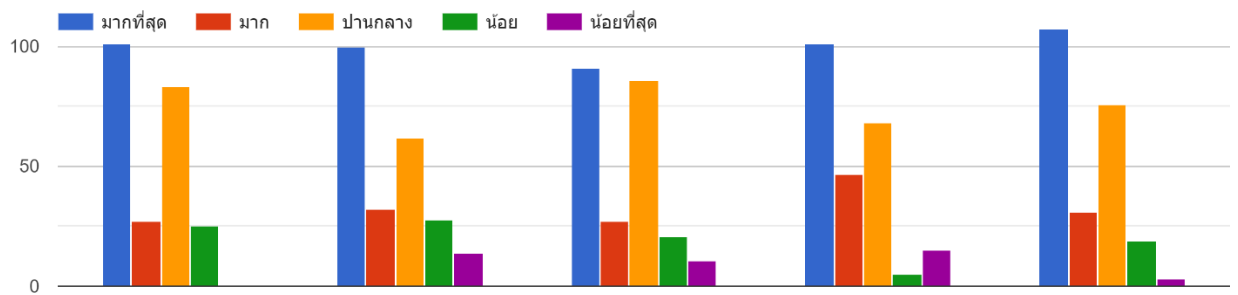
3. ด้านการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นายอนุชา ขวาทไทย

- ศษ.ม.การบริหารการศึกษา
- ผู้อำนวยการโรงเรียนสระพังวิทยาคม

2. นางสาวศุภภาพิศจัย เปรมิยะวงศา

- ศษ.ด.ปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
- ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษานครรังสิต

3. นายชัชวกร ขำทิพย์พาทย์

- ศษ.ม.การบริหารการศึกษา
- ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสะเดาหนองไผ่

4. นายวรารุณ สร้อยพิมาย

- ศษ.ด.ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
- ผู้อำนวยการโรงเรียนเบญจมมิตรวิทยา

5. นายอุทัย เกลือสีโท

- ศษ.ม.การบริหารการศึกษา
- ผู้อำนวยการโรงเรียนสระพังวิทยาคม

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๖๔๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายอนุชา ชาวไทย

ด้วย นางสาวประวีณา ราชแสง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๑๘ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณา
เนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ติดต่อประสานงาน : นางสาวประวีณา ราชแสง ๐๖๔-๒๙๕๒๖๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๖๔๔

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นางสาวศุภภาพิศจัย เปรมियะวงศา

ด้วย นางสาวประวีณา ราชแสง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๑๘ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2)” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณา
เนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ตร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๖๔๔

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายชัชวกร ขำทิพย์พาทิ

ด้วย นางสาวประวีณา ราชแสง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๑๘ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2)” ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณา
เนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๖๔๔

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายวรารุช สร้อยพิมาย

ด้วย นางสาวประวีณา ราชแสง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๑๘ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณา
เนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติกรแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : นางสาวประวีณา ราชแสง ๐๖๔-๒๕๕๒๖๒๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตอีสาน

๙/๓๗ หมู่ ๑๒ ตำบลในเมือง
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
โทร. ๐-๔๓๒๔-๑๔๘๘ โทรสาร. ๐-๔๓๒๔-๑๕๐๒
www.mbuisc.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๔/ว๐๖๔๔

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตกระหัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เจริญพร นายอุทัย เกล็ดสีโท

ด้วย นางสาวประวีณา ราชแสง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๑๘ นักศึกษา
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ ๙/๒๕๖๓ กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒
(ACADEMIC ADMINISTRATION OF SMALL SCHOOLS UNDER THE CHAIYAPHUM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2)” ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้จำเป็นต้องให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและพิจารณา
เนื้อหาของเครื่องมือการวิจัยก่อนที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาต่อไป

ในการนี้ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์เป็น อย่างดี จึงใคร่ขอ
ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและพิจารณาเครื่องมือวิจัยของนักศึกษา และหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีเช่นเคย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อพิจารณา

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจิริวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : นางสาวประวีณา ราชแสง ๐๖๔-๒๕๕๒๖๒๘

ภาคผนวก ง

ค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายข้อ (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์เป็นรายชื่อ (IOC) ของแบบสอบถาม
เรื่อง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2

ตาราง 27 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างแบบประเมินกับจุดประสงค์

ข้อที่	คะแนนการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	IOC	สรุปผล การประเมิน
	1	2	3	4	5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	0	+1	+1	+1	+1	5	0.80	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ค่า IOC ทั้งหมด = 0.95

ภาคผนวก จ
ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Try out)

Reliability

[DataSet0] C:\Users\ACER\Documents\try out 30 ଥିବା prawina.sav

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.856	19

Item Statistics

	Mean	Std. Deviation	N
A1	4.43	.728	30
A2	4.30	.596	30
A3	4.13	.681	30
A4	4.03	.669	30
B1	4.07	.691	30
B2	4.27	.740	30
B3	4.03	.765	30
B4	4.23	.774	30
C1	4.13	.730	30
C2	4.43	.626	30
C3	4.37	.669	30
D1	4.03	.669	30
D2	4.33	.711	30
D3	4.37	.615	30
D4	4.30	.596	30
D5	4.17	.950	30
E1	3.97	.890	30
E2	4.03	.718	30
E3	4.10	.759	30

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ อว ๗๙๑๔/๐๙๐๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
๙/๓๗ หมู่ ๑๒ บ้านโนนชัย ถนนราชวิถี
ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
๔๐๐๐๐

๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒

เนื่องด้วย นางสาวประวีณา ราชแสง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๓๒๐๔๔๐๔๓๒๐๑๘ นักศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร. เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
และเป็นไปตามกระบวนการของการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำวิทยานิพนธ์และขออนุญาตใช้
หน่วยงานของท่านเป็นพื้นที่ในการทำวิทยานิพนธ์เป็นลำดับต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อพิจารณาและให้ความอนุเคราะห์ ขอบคณา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูสุธีจริยวัฒน์, ผศ.ดร.)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ปฏิบัติการแทนอธิการบดี

หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
ติดต่อประสานงาน : นางสาวประวีณา ราชแสง ๐๖๔ ๒๙๕๒๖๒๘

ภาคผนวก ช
คำสัมประสิทธิ์แอลฟา

ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha)
 ของแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๒

→ Descriptives

[DataSet1] C:\Users\ACER\Desktop\วิจัย ปรวิหา ราชแสง.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
รวมA	236	2.00	5.00	4.0964	.79759
รวมB	236	2.00	5.00	3.9163	.72025
รวมC	236	2.00	5.00	3.8121	.82400
รวมD	236	1.60	5.00	3.8297	.81932
รวมE	236	1.33	5.00	3.7924	.83182
รวมทั้งหมด	236	2.59	4.78	3.8894	.55631
Valid N (listwise)	236				

→ Descriptives

[DataSet1] C:\Users\ACER\Desktop\วิจัย ปรวิหา ราชแสง.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A1	236	2	5	4.10	.784
A2	236	1	5	4.16	1.158
A3	236	1	5	4.07	1.086
A4	236	2	5	4.06	.966
รวมA	236	2.00	5.00	4.0964	.79759
Valid N (listwise)	236				

→ Descriptives

[DataSet1] C:\Users\ACER\Desktop\วิจัย ปรวิหา ราชแสง.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
B1	236	2	5	3.81	1.006
B2	236	1	5	3.89	1.031
B3	236	2	5	3.99	1.011
B4	236	2	5	3.97	.998
รวมB	236	2.00	5.00	3.9163	.72025
Valid N (listwise)	236				

→ Descriptives

[DataSet1] C:\Users\ACER\Desktop\วิจัย ปรชวิหา ราชแสง.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
C1	236	1	5	3.84	1.147
C2	236	2	5	3.64	1.081
C3	236	1	5	3.95	1.153
รวมC	236	2.00	5.00	3.8121	.82400
Valid N (listwise)	236				

→ Descriptives

[DataSet1] C:\Users\ACER\Desktop\วิจัย ปรชวิหา ราชแสง.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
D1	236	2	5	3.86	1.088
D2	236	1	5	3.75	1.279
D3	236	1	5	3.71	1.201
D4	236	1	5	3.90	1.168
D5	236	1	5	3.93	1.099
รวมD	236	1.60	5.00	3.8297	.81932
Valid N (listwise)	236				

→ Descriptives

[DataSet1] C:\Users\ACER\Desktop\วิจัย ปรชวิหา ราชแสง.sav

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
E1	236	1	5	3.81	1.171
E2	236	1	5	3.85	1.193
E3	236	1	5	3.72	1.067
รวมE	236	1.33	5.00	3.7924	.83182
Valid N (listwise)	236				

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ สกุล : นางสาวประวีณา ราชแสง
วัน เดือน ปีเกิด : 20 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2539
ชาติภูมิ : จังหวัดชัยภูมิ
ที่อยู่ปัจจุบัน : เลขที่ 50 หมู่ 8 ตำบลบ้านเต่า อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ
สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านสะเดาหนองไผ่
สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2
- การศึกษา**
- พ.ศ. 2557 : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
โรงเรียนสระพังวิทยาคม ตำบลสระพัง อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ
- พ.ศ. 2563 : สำเร็จการศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการ
สอนภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- พ.ศ. 2565 : สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
- หน้าที่การงานปัจจุบัน**
- พ.ศ. 2563-2565 : ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านสะเดาหนองไผ่ อำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ